

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 125 (2989) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 6

Ujabb 108 ezer tonna hajóteret súlyesztettek el a németek

Ismét megindult a harci tevékenység a keleti arcvonalon. Honvédeink véres veszteségeket okoztak a támadó szovjet csapatoknak. Libiában a küzdelem 3-ik szakasza áll küszöbön

A keleti arcvonalon — mint a svájci lapok jelentik — ismét megindult a harci tevékenység. A Neue Zürcher Zeitung értesülése szerint az első súlyos támadást motoroskötélkelek indították meg. A támadást nehéztüzérségi előkészítés előzte meg. A kora reggeli órák óta erős zárótűz irányul a szovjet vonalakra. Szovjet részről arra számítanak, hogy az északi harcok súlypontját Murmanszka helyezik át, hogy ezt a fontos utánpótlási vonalat minden körülmények között elvágják.

Mint Rómából jelentik, a Popolo di Roma szerint a német csapatok a keleti arcvonalon elfoglalták azokat a vonalakat, amelyeket a tél beállta előtt eltertek. A hadianyag és az élelmiszer csatló üzemanyag az első vonalak felé. Nehány szakaszon már tűzharcban állnak az ellenséggel. A német gyalogság és a páncélos haderő északtól délig ugrásra készen áll, hogy a közeljövőben megindítsa az offenzívát. Harci szellemük igen kiváló, kiképzésük tökéletes és a legújabb fegyverekkel vannak felszerelve.

Az északafrikai harcokról érkező hírek arra mutatnak, hogy Libiában a küzdelem harmadik szakasza áll küszöbön. Angol részről a páncélos csata újabb fellángolására számítanak. A homokvíharok idejét a küzdőfelek erőik újjászervezésére használták fel. Brit részről elismerik, hogy a Rommel vezérelt erők rendelkezésére álló páncélos erők az eddigi súlyos harcok ellenére is vesztelenen erősök és ezért igen tartózkodóak a libiai csata megítélése tekintetében. Céltalannak találják annak találgatását, hogy mik Rommel legközelebbi terve. Bir Hahain azonban nyilvánvalóan a legelső célok közé tartozik. Valószínűnek veszik, hogy Auchinleck megkísérli balszárnyának ezt a központját továbbra is tartani, még súlyos harcok árán is. Londonban nem becsülik alá a németek rendelkezésére álló tartalékait, utalnak azonban arra is, hogy Auchinlecknek nagymennyiségű angol és amerikai hadianyag áll rendelkezésére.

A távolkeleti harcokat illetően a Messaggero tokiói jelentése szerint a Nishi Nishi haditudósítója úgy tudja, hogy Fucsau elfoglalása súlyos csapás a kínai haderőre, miután ez a város a kínai vasúthálózat egyik kulcspontja. Fucsau elvesztése egyik legfontosabb rizstermő vidék elvesztését is jelenti. A japán csapatok most a Fu folyó mentén folytatják előnyomulásukat. A japánok pénteken nagy erőket vetettek bele abba a harcba, amely Csekiang tartományban folyik. A japánok itt a Fu folyó északi

partjainál nyomulnak előre. A japán támadás közvetlen célpontja, hír szerint, Csu-Szjen elfoglalása.

Leahy tengernagy, az Egyesült All-

mok volt vichy-i nagykövete pénteken jelentést tett Roosevelt elnöknek a francia helyzetről. Azt hiszik, hogy a nagykövet nem tér többé vissza Vichybe.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: **A német búvárnaszádfegyvernem az ellenséges kereskedelmi hajózás elleni harcban a Kari-bi-tengern, az Antillák körül és az Atlanti óceán keleti részében megint nagy sikert aratott. Német búvárnaszádok összesen 108.000 tonnát kitevő ellenséges hajót súlyesztettek el.**

A Magyar Távíráti Iroda jelenti: **A m. kir. honvédezerkar főnöke közli: Az elmúlt hét folyamán az ellenség erős egységei repülő és páncélos erőktől támogatva számos nappali és éjjeli támadást intéztek a magyar csapatok arcvonalai ellen. Valamennyi támadást az ellenségnek okozott véres veszteségekkel, sikerrel visszaverték.**

Ujabb tengeri ütközet folyik amerikai és japán erők között

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: **Washingtoni jelentés szerint az amerikai tengernagyi hivatal közölte, hogy a Csendes-óceánon újabb tengeri ütközet folyik északamerikai és japán tengeri erők között. A közlemény szerint a helyzet zavaros.**

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: Mint Csucsou külső kerületéből jelentik, a csungkingi haderőket délről megkerülő japán hadsereg előőrsei áttörték az ellenség

külső védelmi vonalát. Pénteken 18 órakor egy kilométerre megközelítették Csucsout. A japán csapatok most súlyos összpontosított ágyutüzet zúdították a csungkingi haderőre.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: Azok a japán csapatok amelyek június 5-én reggel megszállták a Kiangszai tartományban lévő Fuchovot, tovább nyomulnak előre és Fuchovtól nyugatra jelenleg is harcban állnak a 70-ik csungkingi hadsereggel.

„Erdélyi kérdés, magyar álláspont“

Genfből jelentik. A Gazette de Lousanne egyik legutóbbi számában közölte a „Romániai levél“ című cikkre válaszoló „Erdélyi kérdés, magyar álláspont“ című, magyar forrásból származó cikket, amely a következőkben ismerteti Magyarország álláspontját Erdély kérdésében:

A magyar válasz bevezetőül a dákoromán folytonosság elméletével foglalkozik. Ezt az elméletet a páratlan tudományos kutatás már régen megcáfolta. A magyar honfoglalás és a magyar állam megalapítása idején még nem laktak románok Erdélyben. Ottani jelenlétük előbb szörványos, majd mind nagyobb méretű beszivárgásnak eredménye. A magyar válasz azután megemlíti azt a területi gyarapodást, amelyet Románia a trianoni szerződésnek köszönhet, amelynek alapján 102 ezer 787 négyzetkilométer magyar területet, tehát két és félszer akkora, mint Svájc területe, jutott oda Romániának, úgyhogy Románia akkori te-

rületének több mint egyharmadát tette ki a Magyarországtól elszakított terület. Ezek a területek a románság és a magyarság számaránya a következő volt. A románok 53.2 százalékkal egész kis többségei értek el. Magyarországot a nemzetiségekre volt hivatkozással osztották fel, holott a magyarság 53 százalékát tette ki az ország összlakosságának. Mindent összevéve, az 1919-i rendezéssel kéreken 3,540,000 magyart szakítottak el anélkül, hogy megkérdezték volna őket, hajlandók-e a szomszédos népek uralma alá kerülni, amelyek az évszázadok folyamán biztonságot és védelmet keresve, vándoroltak be hozzá. A népek önrendelkezési jogát a magyarok javára a gyakorlatban nem alkalmazták a trianoni szerződés alkotói és alkalmazói.

Az irodalom piaca

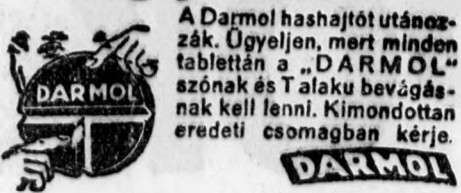
Írta: Dr. Paál Árpád

„Könyvnapok“ címe alatt június elsője óta megszervezett összegyűlések folynak az újabb megjelenésű magyar könyvek körül. Június 1., 2. és 3. napjain a fővárosban volt ez az ünnepes piacolás, 5-ikén, 6-ikán és 8-ikán Kolozsváron, míg itt, a mi vidékünkön és bennebb, az egész Erdélyben 8-ikától 10-ikéig lesznek a könyvnapok. Az ország kormányzatának hivatalos támogatása mellett a könyvkiadók és könyvkereskedők, s a piaci árusításban érdekelt magyar írók rendezik ezeket a szellemi nagyvásárokat, melyekhez természetesen a közönség minél nagyobb felvonulása is szükséges. De nemcsak felvonulás kell, hanem a tetszésnek, az együttérzésnek nagy átélése is, az a belső vágyakra való átmelegedés, mely a könyvekben lélektársakat keres, a sívárságokból kiemelkedni akar, a nagy ószhangok titkába szeretne behatolni. Amely az íróknak is lelki ösztönzést ad, hogy a közönség szellemi szükségleteinek kielégítésére minél több jót, szépet és maradandó értékűt alkossanak. Amely tehát az irodalom továbbfejlődésének mintegy a közönség lelkéből ad táplálékot.

Valóban, az irodalom nemcsak egyes írók munkájának az összessége, hanem a közönség, egy-egy nép szellemi életének, ez élet színvonalának és tartalmasságának is a tanúbizonysága. Az igazi irodalom nemcsak egyéni alkotásoknak a tömkelege, hanem számotadás arról, hogy bizonyos nyelvek belső közösségében mennyire fejlődött az illető nép gondolkodása, érzése, a környezetére és magára irányuló megfigyelése, s hogy mennyire van képzelő ereje a valóságok fölött és mennyire van tapasztalati tudása a valóságokban. Mennyire van kedélye, mellyel ki tudja menteni magát a kicsinyességekből, a lelki elzáradsokból, a rúttal és bántóval való küzködések mindennapiságából. Mennyire tudja munkája folytonosságát megélni, kiteni a gondolkodás és érzés színességeivel, s mennyire tudja kötelességeit úgy végezni, hogy azokban ne csak rögöz és anyaghoz tapadás legyen, ne csak kínos veritékezés, hanem a lelkesedés lendülete is. Az irodalom egy-egy nép lelkierejének a kifejezése; annak a mértéke, hogy ez a lelkierej mit tud maradandóvá alkotni a két legnagyobb érzésből: az örömből és fájdalomból. És mit tud áthozni a multból a jelenbe az emlékezéssel, s mit tud átvinni a jelenből a jövőbe a tapasztalati tudással és a képzelettel.

Az irodalom így több a könyvek és írók seregénél; a közönség, a nép ezellenének képességei is benne vannak. Bence kell, hogy legyenek. Másképpen akármi írásmunka csak lelketlen másolás, élettelen törmelék a népek életének országútján. A könyvnapokon tehát a közönség jelenléte és együttérése valami lényeges bensőség kell hogy legyen; más-különbben nem irodalmi jelenséggel van dolgunk hanem legfőlegbb csak üzleti

Vigyázat!

A DARMOL hashajtót utána...
 zék. Ügyeljen, mert minden
 tabletán a „DARMOL”
 szónak és Talaku bevágás-
 nak kell lenni. Kimondottan
 eredeti csomagban kérje.

DARMOL

kirakattal, vagy vásári portékák adásvé-
 telével. A könyvekben pedig mégis több-
 nek kell lennie, mint közönséges gazda-
 sági és anyagi értelmű árunak. A köny-
 vekben elsősorban és legfőképpen lé-
 leknek kell lennie, amit az írás, a betű,
 a kötetbe fűzött papíros közvetít, de ami
 maga áru sohasem lehet. Áru maga a
 könyvek anyaga, de a benne levő tartal-
 omnak ennél többnek kell lennie: az
 örök természetből való áramlás meg-
 nyilvánulásának, napsugárból való fény-
 rézesletnek, vagy viharokból és felhőkből
 szakadt erődaráboknak. Népeink szelle-
 mi, erkölcsi, tudásbeli és érzésseli kész-
 ségeiből való alkotásainak.

Mikor a könyvnapok rendeltetését
 így a szellemi élet szempontjából néz-
 a most ünnepi piacra vitt könyvekről.
 Vannak azok között kipróbált erejű al-
 kotások, nagy írók mesterművei, s van
 sok új termés is bennük, amelyet a
 könyvnapok rendezői érdemesnek tar-
 tottak jegyzékbe venni és az ünnepi
 piacon felvonultatni. Mintegy kétezár
 új könyvről van szó, amelyet a külföldi
 könyvesinálás technikája mind-mind tet-
 szetős és magát kínálók alakba öltöz-
 tetett. A régi nagyok között ott látjuk
 Zrínyi Miklós, Arany János, Balassa Bá-
 lint, Csokonay Vitéz Mihály, Vörös-
 marthy Mihály, Széchenyi István, Mad-
 ách Imre, Tompa Mihály alkotásait.
 Jókaitól is két-három művet. Mikszáth
 Kálmántól semmit. Az új irodalmi nagy-
 ságok teljes számban megjelennek, köz-
 tük legteljesebben Babits Mihály, aztán
 „pompás másodvirágzás” jelzésével Mó-
 ricz Zeigmond a Rózsa Sándorról szóló
 történetekkel. Erdélyi József is a maga
 első prózai műveként megirt életré-
 netével. Aztán több-kevesebb ismert írói
 nevek sorakoznak föl még a kínálatban.

A történelem, a földrajz, a néprajz, a
 nemzeti szemlélet, a jövőkeresés nagy
 kérdésekkel való hirközése is mind sze-
 repel a könyvekben, még pedig igen
 hívogató címekkel és neves írókkal. Erd-
 ély is kellően megjelent a maga külön
 irodalmi termésével és közéleti elmél-
 kedéseivel s külön érdekességként hat
 még a szlovákiai magyar írók megjele-
 nése, kik történelmi följegyzéseket, írói
 anthológiát, Madách Imre feleségéről
 szóló életregényt, művészalbumot és me-
 ekkönyvet hoztak a vásárra. Egyébként
 aztán a szórakoztató szépirodalomnak is
 nagyszorozatu a felvonulása, többnyire
 a maga új társadalmi és szerelmi problé-
 máinak a kihímezésével. Van valami
 olyan ebben a felvonulásban, ami leg-
 alább is külsőleg szemképrázatos, s va-
 lami diadalmenet színességének a be-
 nyomását kelti. Bizonyos elégtétellel le-
 het sejtenuink, hogy a külső dísznek a
 belső tartalom is bizonyára igyekszik
 megfelelni. Ha ez a föltevésünk helyes,
 akkor az idei könyvnapok valóban iro-
 dalmi eseményt jelentenek.

Csak úgy az irodalmi fejlődés iránti
 belső vágygal említjük meg, hogy iro-
 dalmunk túlságosan az ember-központi-
 sággal van tele. Nemesak a mi magyar

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

irodalmunk, hanem általában az egész
 világ irodalma. A növényeknek, álla-
 toknak, köveknek, fáknak, vizeknek
 földnek és csillagoknak is van életük
 van szerelmük, vannak nagy vívódásaik,
 belső és külső viharaik, tragédiáik és
 vígjátékaik. A zene és a festészet már el-
 tudott odáig hatolni, hogy a világ életé-
 nek az ábrázolását a természetből ve-
 gye, s ebbe a környezetbe mindinkább
 behatoljon. A népköltészetnek is meg-
 van az az előszeretete, hogy képeit a
 természet jelenségeiből merítse, s az em-
 beri érzéseket ezekkel a jelenségekkel
 összehangolja. Halvány sejtése ez annak,
 hogy sok titok van a környező világ-
 ban, fűben, fában, virágban és állatban,
 tűzhányókban és vakondtúrásokban,
 amiknek az életünkre való nagy vonat-
 kozásait mind nem ismerjük. Még több
 ezeknek a titkoknak az önmagukkal va-
 ló ütközése és kiegyenlítődése; a lát-
 hatlan atomoktól az óriási mindenség
 határáig millió és millió lény életének a
 feszültsége folyik. Az ember csak önma-
 gának a központja, de nem ezeknek a
 világbeli nagy történéseknek, se e nagy
 történések kis, de annál színesebb és
 messzeirre részleteinek.

Az irodalom Phaedrison, majd La-
 fontainen, nálunk Fáy Andrásón keresz-
 tül megszólaltata már az állatokat az
 emberek számára: a népmesék is sokat
 hoztak a gyermek képzelődése megne-
 mesítésére az állatok életéből. Ujabbán
 a modern irodalom is hozott a baromfi-
 udvarról drámát, aztán állatregényeket,
 kutyák által elmondott életrázásokat,
 özek életrénetét. Az erdélyi irodalom-
 nak is volt ilyen természetű és igen
 igen hatásos alkotása. Bizonyos, hogy a
 világirodalom egyéb helyein és egyéb
 korában is az állatok életének ez az
 emberközelségbe hozása mindig nagy
 érdeklődést keltett. Bár ez az állatokkal
 való meséltetés még mindig az emberi
 lét példázása kívánt lenni, s így köz-
 vetve szintén az ember-központi-ságot
 szolgálta. — mégis már újszerű hatást
 keltett ez az állati díszletekbe való öl-
 töztetés is. Ez is arra mutat, hogy az

1 millió 200 ezer pengő költséggel építik fel az OTI székházát

Szabó János képviselő nagyhatású felszólalásai a parlamentben

Szabó János képviselő a parlament
 szerda délutáni ülésén az interpellációk
 során felszólalt.

Első felszólalásában a kolozsvári Iris
 kerámiai gyárban dolgozó munkások 48
 órák keretben való foglalkoztatását tette
 szóvá. Jelenleg ugyanis az a helyzet,
 hogy az üzem új bérlői csak heti 20—25
 órát foglalkoztatják a 320 munkást. A
 munkásság óhajtát tolmácsolta az ipar-
 ügyi minisztériumnak a munka megin-
 dulására vonatkozólag, amely legalább
 heti 48 órát tesz ki.

Második felszólalásában, amelyet a
 belügyminiszterhez intézett, az OTI-
 ügyekkel foglalkozott. Választa, hogy
 Nagyváradon ezeltől 30 évvel már kies-
 nek bizonyult az OTI székház, amely-
 nél úgy felszerelés, mint helyiség szem-
 pontjából nagy hiányosságok tapasztal-
 hatók. Elismerését fejezte ki az OTI or-
 vosok és tisztviselőikkel szemben, de
 ugyanakkor kifejtette, hogy egy ilyen
 közszükségleti intézmény, amelyben
 hiányzanak a szakrendelők, helgyógyá-
 szat, sebészet, aránylag kis díjazásokat
 ad az orvosi és a tisztviselői karnak. Az
 orvosi rendelőkben „libasorban” állanak
 a betegek, az orvos teljesen el van csi-
 gázva s ennek tulajdonítható az is,
 hogy az azonnali kezelésre szorultak

A művészet, szerelem
 és szépség himnusza

Intermezzo

Főszerepben: Ingrid Bergmann, Leslie Howard

kísérő műsor: Muzsikáló mátus az Apolló Filmszínházban.

Belvárosi

Vasárnap utoljára

ERZSÉBET

Karády óriás filmje

Karády Katalin, Tolnay Klári, Jávor Pál, Somlay, Makláry

Hétfőn bemutató: Viviane Romance francia filmművésznő alakításában

FEKETE LILIAM

Csak 16 even felülieknek.

Afrika titokzatos világa! 5000 néger szereplő Hans Albers exotikus filmje

CARL PETERS

CASINO

emberiség érdeklődése megvan a nem-
 emberi lények iránt, s ha ez az érde-
 klődés még mélyebbre hatol, az az embe-
 rig szellemét mindenesetre még jobban
 megragadja. Viszont az már bizonyos,
 hogy már nagyon is kitaposottak az
 utak, melyek az ember körül keringe-
 nek; az ezekben való elmélyülés is már
 mind több erőltetést, különködést, ér-
 tetlenséget hoz előnkbe, csak azért,
 hogy valami újat hozzon. Ez már az iro-
 dalmi szellem elsekélyesedése.

A nagy természet új utakat mutat. Az
 emberi szellemnek ott kell megtalálnia
 a maga szemlélődése, gondolata és ér-
 zése végtelen távlatait. Az irodalom sze-
 gény témánélkülisége a természet mil-
 liárdnyi változatában okvetlen meg tud-
 ja találni a maga felrészlülését és meg-
 gazdagodását. A népek szelleme kime-
 rült: rászorult, hogy a nagy természet-
 től kapjon új erőt és fölszerkenést.

Szombaton délelőtt tartotta meg esküvőjét dr Gyapay László helyettes polgár- master és Mayer Maria

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton
 délelőtt 12 óra után mar színes ma-
 gyar ruhás csoportok gyülekeztek a
 székesegyház udvarán. A megjelenők
 között ott láttuk a város minden társá-
 dalmi rétegének képviselőit. Teljesen
 megtelt a székesegyház. A szentélyben,
 az oltár két oldalán foglaltak helyet
 a Dolgozó Leányok, akiknek Mayer
 Maria lelkes vezetője volt, a Katolikus
 Leányok, a szentély padjaiban a külön-
 böző katolikus egyesületek szinte tel-
 jes létszámmal. Fél 1 órakor érkezett
 meg az esküvőimenet a székesegyház
 kapujához. A menyasszonyt géval
 Wolff Nándor nyug. államtitkár, a vő-
 legény pedig dr Hlatky Endre főispán
 vezette. A bejáratnál 8 magyar ruhás
 pár fogadta őket. A bevonulásnál a
 székesegyház hatalmas orgonája szólt
 meg, majd amikor az oltár elé érke-
 tek, a kóruson hegedűn és ének szó-
 val felcsendült az Ave Maria gyönyör-
 ű dallama. Az esketési szertartást dr
 Schriffert Béla ap. k. helynök vezette.
 A szertartás befejezése és az ifjú há-
 zaspár megládása után dr Schriffert
 Béla beszédet intézett hozzájuk.

— Különösen kedves szolgálat ez
 nekem — mondotta — amelyet most
 teljesítek, amikor mint az egyház hi-
 vatalos tanuja tudomásul vettem az
 egymás iránti szeretetből fakadt elhatá-
 rozásukat, hogy életüket összekötve,
 ezután együtt járják az élet útját.

— Tudniok kell azonban, hogy annak
 a családi tűzhelynek, amelynek lángját
 a maguk saját elhatározásából kigyúj-
 tottak, törvényeit az Ur Jézus határoz-
 ta meg. A keresztény házasság örök
 mintaképeül Szent Pál, Krisztus és az
 Egyház viszonyát állította. Ennek kö-
 vetésére kell törekednie az ifjú házis-
 párnak is.

Figyelmeztette ezután őket arról,
 hogy az élet nehézségeit csak Krisztus
 segítségével győzhetjük le. Biztonság
 kötelezettségeket állított a házastársak
 elé, de erőt is ad ahhoz, hogy ezeket
 teljesíthessük.

Ezután a kórus számot adott elő,
 majd az ap. helyn. kikísérte az ifjú
 párt a székesegyház kapujáig, ahol a
 gratulációkat fogadták.

Az esküvőn résztvett a vőlegény
 édesanyja Leyrer László ítélőtáblai
 tanácselnök özvegye, született győri
 csalárházi Gyapay Antonia.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
 a „MAGYAR LAPOK”-at.

Ujabb területnyeresésre tettek szert a németek a keleti arcvonal déli szakaszán

Északon megtörték az ellenség makacs ellenállását és megtisztították az elfoglalt területeket. — Cirenaiában mindkét oldalon csapat-erősítések történtek

Berlinből jelentik: (MTI.) A Főhadiszállásról jelenti a Német Távirati Iroda. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal déli részén visszavertük az ellenség kis létszámú erőivel indított támadásait. Az ellentámadások során újabb területnyeresésre tettünk szert és sok foglyot ejtettünk. Az arcvonal északi szakasza után megtörtük az ellenség makacs ellenállását és az elfoglalt területet megtisztítottuk az ellenségtől. A hadsereg parti útegei igen eredményesen vették tűz alá Kronstadt kikötőjében folyó hajóközlekedést.

Észak-Afrikában visszavertük a britek ellentámadásait. A britek légi harcokban 26 gépet vesztek. Német tengeralattjáró Tobruk előtt támadást intézett három szállítóhajóból álló karaván ellen. A tengeralattjáró két torpedója célba talált.

Repülőink a péntekre virradó éjjel Kelet-Anglia partvidékén bombákkal árasztották el Sunderland hajógyári és kikötő berendezéseit. A brit légierő esütőtörökön a Csatorna partjainál légi harcokban és a német légvédelem tüze következtében 10 gépet veszített.

Az észak-Afrikában folyó harcok során német kézre került a 4. páncélosdandár egyik parancsa, amely szerint a foglyoknak sem élelmet, sem italt nem szabad kiszolgáltatni, sem alvást nem szabad engedni, amíg ki nem hallgatták őket. A német véderő főparancsnokság ezért elrendelte, hogy június 6-tól kezdve a német fogságba került angol tiszteknek és katonáknak sem ennielőt, sem italt nem szabad kiszolgáltatni, kihallgatásuk előtt, amíg ezt a szegénytelen parancsot vissza nem vonják és a visszavonást hivatalos angol jelentés útján a véderő főparancsnokság tudomására nem hozzák.

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A keleti arcvonal déli szakaszán a német bombázók több szovjet löveget megsemmisítettek. Német vadászgépek légi harcokban 14 szovjet gépet lőttek le. Az arcvonal közepő szakaszán a német gyalogság a bolsevisták ellenállását megtörve, nagyszámú községet foglalt el.

Egyre súlyosabb a német nyomás Bir Hachamnál

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Német repülőgépek esütőtörökön nagy hatással támadták az angolok állásait Mamarica területén. Egyik brit támaszponton a bombák nagy számú tankkocsit és gépjárművet találtak el.

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) Libiából érkező jelentések szerint a Cirenaiában harcoló egységeket mindkét oldalról megerősítették. A német csapatok nyomása Pir Hahahein irányában egyre súlyosabb. Az angolok összeköttetése Pir Hahaheinnal megszakadt. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 735. közleménye: Hadműveleteink során a brit ellentámadásokat visszavertük. Az ellenség tekintélyes veszteséget szenvedett emberben és hadianyagban. Olasz és német légivadások több heves légitükközésben 26 ellenséges gépet lelőttek. Két másik gép szárazföldi egységeink légelhárító tüzeiben zuhant

le. Angol gépek a péntekre virradó éjjel megtámadták Siracusa városát. Kiseb mértékű anyagi kárt okoztak.

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Pénteken a belga tengerpart felett német vadászgépek nyolc brit repülőgépet lőttek le. Egy brit gépet a nyugatfrancia partvidék felett lőttek le.

Nagy élelmiszerhiány Oroszországnak a szovjet uralom alatti részén

Genfből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Newyorkból jelentik, hogy Oroszországnak a szovjet uralom alatt maradt részein olyan élel-

miszerhiány van, amelyhez fogható a leggonoszabb éhínség idejében sem volt. A szovjet kormány ismételt lépéseket tett Washingtonban, hogy sürgősen küldjenek élelmiszereket. Az Egyesült Államok kormánya már tudvalevőleg hónapokkal ezelőtt megígérte a Szovjetunió-nak, hogy gabonát és cukrot szállít neki. A Kelet-Ázsiában elszenvedett súlyos területi veszteségek, valamint a nagy hajóvesztések, amelyek a német búvárnaszádoknak az amerikai partok előtti sikeres tevékenysége következtében érték Amerikát, nem tették lehetővé az Egyesült Államok számára, hogy betartsa ígérését. Minthogy időközben a hajóter hiánya még súlyosabb lett, az Egyesült Államok nem tarthatja be azokat az újabb ígéréseit sem, hogy nagyobb mennyiségű cukrot szállít a Szovjetnek.

Hét kilométerre közelítették meg a japánok Fucsaut

Nangkingből jelentik: (NTI) Ivasaki ezredes, a japán hadsereg sajtóirodájának főnöke közölte, hogy Japán Csekiang, Csiangsi és Kvantung tartományokban végrehajtott támadásaival elszakította egymástól a 9. és 3. kínai hadidővezet. Meghíusították a csungkingi csapatoknak az említett hadikörzetek együttműködésére irányuló tervét, úgy, hogy Csekiangban a harmadik hadikörzet összeomlása küszöbön áll. A japán támadás célja nem egyes városok és helyek elfoglalása, hanem Csungking főerejének széthúzása.

Tokióból jelentik: (NTI.) A Domei-iroda jelentése szerint nagy japán csapatok már hét kilométerre megközelítették Fucsau fontos kínai erődőt. A csungkingi hadsereg 200 ezer főnyi része kétségbeesetten védekezik. A japánok Csekiang és Kingsi mentén elvágták a visszavonulás lehetőségétől. (MTI.)

Tokióból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japánok teljesen körülférték Cuhovót. A várostól délre elvágták a vasutvonalat.

Washingtonban komolyan aggódnak Kína sorsa miatt

Stockholmból jelentik: (NTI.) A newyorki Daily Mirror washingtoni tudósítójának jelentése szerint irányadó washingtoni körökben nagyon aggódnak Kína helyzeté miatt. Japán eltökélt szándéka, hogy most megtörje Kína ellenállását. (MTI.)

Genfből jelentik: (NTI) Newyorki

jelentés szerint a Loock című észak-amerikai folyóiratban Shean főszerkesztő éles bírálatot gyakorol a kormány politikája felett, amiatt, hogy a kormány nem tájékoztatja a közvéleményt a háborus helyzetről. — Amennyiben hivatalos nyilatkozatok jelennek meg ebben a kérdésben, azok a legnagyobb mértékben megtevesztők. Éppen ezért az Egyesült Államok ifjúsága nem akar hadiszolgálatot teljesíteni és minden hadiszolgálatra kötelezett igyekszik olyan helyre kerülni, ahol nem érheti ve-

szedelem. — Háborus lelkészedének semmi nyoma sincs. Nagyon rosszul áll a tájékoztató szolgálat ügye. Nem tesz jó szolgálatot a közvélemény előtt az olyan nyilatkozat, amelyet Roosevelt tett február 23-án, hogy minden nagyon jól megy, csak türelemmel kell lenni. A közvélemény előtt nem mondják meg az igazat és ez megingatja a nemzet bizalmát. —

Vichyből jelentik: (MTI.) Az OFI jelenti: Madagaszkár főkormányzója cáfolja azt a hírt, hogy Madagaszkárban japán katonák lennének.

Szovjet csapatokat akarnak Indiára zúditani az angolok

Egyre angolellenesebb a hangulat Indiában

Bankokból jelentik: (NTI.) Az indiai nemzeti tanács ligájának tájékoztatója a rádióban tartott felhívásában foglalkozott az Indiát fenyegető szovjetveszéllyel. — Kifejtette, hogy a veszély a közeljövőben fenyegeti Indiát. Az angolok inkább hajlandók a szovjetcsapatokat behívni Indiába, semhogy megadják Indiának a szabadságot. A szövívő cáfolta azt a hírt, mintha Nehru Moszkvába készülne. (MTI.)

Genfből jelentik: (NTI.) A londoni Manchester Guardian újdélhii

jelentése szerint Nehru, az indiai nacionalisták vezére, az utóbbi időben hivatalosan tett kijelentéseiben éppolyan ellenségesen nyilatkozott Angliáról, mint ahogyan Gandhi allandóan cselekedett. — Épügy, mint Gandhi, Nehru is követeli, hogy az angolok azonnal ürítsék ki Indiát. Olyan jelentések is jutottak Indiából — jelenti a lap tudósítója, — hogy Anglia és India közt az ellentétek még jobban kiéleződtek és mind feszültebbé válik a légkör.

Angol terv a háború utáni „új világról“

Stockholmból jelentik: (NTI) Londoni jelentés szerint Lord Shelborne Anglia gazdasági hadviselési ügyeinek minisztere kijelentette, hogy brit győzelem esetén Németországnak nem adnák meg a jogot, hogy újra felfegyverkezzen. Az Atlanti szabad-

ságlevél a következő főpillérekre fog nyugodni: Brit Világbirodalom, Amerika, Oroszország, Kína. Ezek az államok fogják viselni a felelősséget a világbékéért és ezért erősen fel kell fegyverkezniök. (MTI.)

Bel- és külföldi kerékpárok elsősorban minőségben részletre is
Pálffy Jenő
 Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24.
 Allandó alkalmi raktár. Szakszerű javítások
„KUHNE“ LERAKAT

Milyen adókat kell befizetnünk június hónapban

Az olasz pénzügyminiszter legutóbbi előadásában utalt arra, milyen értéket jelent a háborús célkitűzések elérése tekintetében is az állam pénzügyi viszonyainak szilárdsága, a nemzet gazdasági stabilitása. Az adókérdés ennél a pontnál nyer nagy jelentőséget. Az adóhatóságok fokozott munkássága ma elsőrendű jelentőséget kapott.

Bizonyos az, hogy minél jobban átmege a köztudatba az a megismerés, mennyire fontos a mai időkben az adófizetési kötelezettség pontos teljesítése, a takarékoság a kiadásokban és mértékletesség a pénzzel való bánásmódnál, annál kevésbé kell újabb rendkívüli terheket vállalnia az adózó közönségnek.

Saját érdekünkben, de a nemzet gazdasági érdekéből is fontos az adókérdésnek — nevezhetjük bátran adó-tudományának is — alapos ismerete.

Néhány időszere adóval kapcsolatos teendőre érdekeink védelme szempontjából szükséges intézkedésre hívjuk fel az alábbiakban olvasóink figyelmét.

Általános kereseti- és jövedelemadó

Június hónapban kezdik meg az általános kereseti- és jövedelemadó fizetési meghagyások kézbesítését. Ez egyes helyeken, különösen a fővárosban inkább július hónapban történik. Fizetési meghagyást az kap, akinek a folyó évben új kivetéssel állapították meg az alóalapját. Fizetési meghagyást kap még:

Aki a múlt évi adóalapját emelkedés vagy csökkenés folytán felmondta, vagy akinek adóalapját az adóhivatal Budapesten az adófelügyelőség, mondta fel.

Akinek általános keresetiadó kivétele az elmúlt évben visszamenőleg egy évnél több időre szól.

Akinek általános kereseti- vagy jövedelemadó alapja 10.000 pengő, illetve vagyonadóalapja 200.000 pengő fölött van.

Aki más városban (községben) lakik, mint az elmúlt évben.

Ezeket a fizetési meghagyásokat a kézhezvételtől számított tizenöt napon belül lehet megfellebbezni a kivétő adóhivatalnál (kerületi adófelügyelőség) benyújtandó és az adófelszámolási bizottsághoz címzett bélyegtelen fellebbezéssel. Fontos: meggyorsítjuk saját ügyünk elintézését és megkönnyítjük a hatóság munkáját, ha fellebbezésünkhöz csatoljuk bizonyítékainkat is.

A társulati adó, a társulati vagyonadó, tantiemadó fizetési meghagyások kézbesítése is júniusban kezdődik meg.

Házadó, adóörölések, bírságok

Tudvalevő, hogy a házbérbérendezésben beállt évközi változás a novemberi és májusi állapot szerint nyer az adóalap megállapítása szempontjából helyesbíthet. A májusi bérváltozásbejelentések alapján a fizetési meghagyásokat június hónapban kézbesítik. Fellebbezni a lakhely szerint illetékes pénzügyigazgatóságához lehet, a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül.

Ha egy bérbeadott lakás megüresedik, adóörölést kaphatunk az év hátralévő részére. Az üresedést tizenöt nap alatt kell bejelenteni. Ha egy üres la-

kást bérbeadunk, a bérbeadást nyolc nap alatt kell bejelenteni, különben bírság jár, amely a házadó és járulékaiknak kétszeres összege. Idény (szesz) lakások bérbeadását a bérbeadást követő nyolc napon belül kell bejelenteni a községi előjárásnak. Városokban a városi adóhivatalnak, Budapesten az adószámveteli osztálynak.

Forgalmi adó

Az általános forgalmiadó leróvása havonként, illetőleg bélyeggel való fizetés esetén naponként történik. Általában a forgalmiadót bélyegben kell leróni, aki a célszerű készpénzfizetést választja, erre külön engedélyt kell kérni az adóhatóságtól.

Akik a forgalmiadót bélyegben röjják

le, azok a naponkénti üzleti forgalomnak megfelelő összegű bélyeg a forgalmiadó könyvecskéjükbe naponként tartoznak beragasztani.

Az általános forgalmiadót készpénzben fizetők minden hónap 15-ig tartoznak az előző havi üzleti forgalomról vallomást benyújtani a forgalmiadóhivatalhoz. Ugyancsak ennek alapján kivetett 5 százalékos forgalmiadót szintén minden hó 15-éig kell befizetni.

Általában adóügyekben a legjobb tanács a következő: megkönnyítjük a hatóság munkáját, ügyünk elintézését meggyorsítjuk, de elsősorban saját anyagi érdekeinket is szolgáljuk, ha a határidőket és előírásokat pontosan betartjuk és mindenben azok szerint járunk el.

Összefogtak a város szociális szervei a szegénygondozó munka eredményességének fokozására

Külvárosoként külön szociális irodák létesültek

Nagyvárad. Saját tud. Szűkkörű szociális értekezlet volt pénteken délután a Horthy Miklós-úton lévő állami polgári leányiskola dísztermében. Ez immár a negyedik ilyen értekezlet, amelyen a nagyvárad szociális munka decentralizálását beszélték meg. Az előző három értekezlet eredményeként már meg is alakult az Őszi-telepen, a Ralikovszky-úton s Velencén a hozzátartozó perifériális körzetek részére egy-egy ügynevezett szociális telep, mely a megszűnő központi iroda helyébe lép és annak munkáját vezeti át külön-külön, a maga körzetében.

A mostani értekezleten a Szent József-telepet, a Katalin- és Nilgeez-telepet felölelő szociális központ megszervezését beszélték meg. Kovács Jolán, a város szociális ügyosztályának előadója ismertette a szociális szervezet eddigi munkáját, valamint a decentralizálás célját és szükségességét. A perifériánként létesített szociális irodák összefogják magukhoz szívják a környék valamennyi problémáját a szociálpolitika minden vonalán, tehát úgy gazdasági, mint karitatív és egészségvédelmi téren s ebben a munkában összekapcsolódnak az öregek, meglévő szociális szervek, mint: az Őrzigós Nép- és Családvédelmi Alap a Magyar Norma és az Egészségvédelmi Szolgálat. S bele kívánják kapcsolni ebbe a munkába a különböző keresztény felekezetek szociális szerveit, továbbá az iskolákat s az egyházak vezetőit is. Ez a nagymérvű összefogás lehetővé teszi majd, hogy a szociális ügy munkái kioszereljék egymás ismereteit tapasztalatait az általuk nyilvántartott egyes családokról, egyénekről s így nagymértékben elősegítik a minél alaposabb kiválasztását azoknak, akik valóban rászorultak akár egészségvédelmi akár gazdasági, vagy karitatív vonalon a megsegítésre, támogatásra. Hogy azonban mindez — főként maga a tényleges szociális gondoskodás — a nemes gondolatnak megfelelően megvalósítható is legyen, szükség van a társadalom megértő s az eddiginél jóval nagyobb fokú anyagi támogatására. Fél kell érdeklődni végre a társadalom széles réte-

gen a felelősségért, annak a tudatnak, hogy erre a célra — munkaképtelen, vagy önhibájukon kívül átmenetileg kereset nélkül maradt, vagy éppen a társadalmi berendezkedés hiányosságai miatt két keze munkája után csak alig-alig tengődő magyarok, magyar családok fölemelésére — adni, még áldozatok árán is: emberi és magyar kötelesség. Mert ezt a problémát másként nem lehet megoldani, csak ha a szívek és pénztárcák megnyílnak s ki-ki eljuttatja adományát ezekhez a szociális irodákhoz.

A Nép- és Családvédelmi Alap, a Magyar Norma és az Egészségvédelmi Szolgálat áldozatos, nemzetmentő munkájáról külön-külön már beszámoltunk. Ezt a nagyszerű munkát kívánják még tökéletesebbé tenni a perifériánkénti szociális telepek felállításával s a meglévő szociális szervek munkájának összekapcsolásával. Mindez pedig végső fokon az annyit hangoztatott s mindnyájunk által oly hön óhajtott egyetlen közös célt: a szebb, boldogabb, emberibb magyar jövő felépítését szolgálja.

(M. F. V.)

Az 1922. évi születésű állításkötelesek összeírása

(városháza, II. em. 26. sz.) az alábbi sorrendben jelenjenek meg:

A—D kezdetűsök 1942 június 15-én, reggel 8 órától;
E—K kezdetűsök 1942 június 16-án reggel 8 órától;
L—R kezdetűsök 1942 június 17-én, reggel 8 órától;
S—ZS kezdetűsök 1942 június 18-án, reggel 8 órától.

Személyes jelentkezés alkalmával az érdekelteknek fel kell mutatni születési-anyakönyvi kivonataikat és személyazonosságát igazoló egyéb okmányaikat.

Felhívom mindazon 1922. évbeli születésű ifjak szüleit, gyámjait, hogy amennyiben az állításköteles ifjú az összeírásra megjelenni nem tud (beteg, külföldre távozott, stb.), úgy helyette a fenti ügyosztálynál jelenjenek meg.

Ideiglenesen távollévők írásban kötelesek jelentkezni. Írásbeli jelentkezés esetén az összes személyi adatokat (születési év, hó, nap, hely, Vallás. Szülők neve és vallása. Nemzsidó vagy zsidó mivolta. Tartózkodási helye, városokban az utca és házászám. Foglalkozása és iskolai végzettsége megjelölendő) be kell jelenteni.

Papok és papjelöltek, az öröklött mezőgazdaságok birtokosai, családfenntartók és a több katonát adó családok tekintetében megállapított kedvezmények valamelyikére való igényemelésük esetén, vagy a tartalekos tiszti kiképzésre való jelentkezési szándékuk esetén a kellő okmányokkal felszerelt kérvényüket 1942. év július hó 1-től a fősorozás kezdetéig a város katonai ügyosztályánál nyújtják be.

Az összeírásra való jelentkezés elmulasztása az 1939. évi II. t. c. 1. pontja értelmében kihágás, illetve vétség és 2 hónapig terjedő elzárással büntetettik.

Jelentkezés legvégső határideje 1942 június 18.

Nagyvárad, 1942 június hó 6.

Dr. BORBÉLY sk.
polgármester h.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

JUNIUS 8-9-10 A MAGYAR KÖNYVNAPOK szenzációja a

„NEMZETI”

könyvkereskedés

Bémer-téri könyvsátra!!

A Rákóczi-uti üzlet és a Bémer-téri könyvsátor könyvnapi áron árusítja az összes könyveket

A legnevesebb magyar írók mind a három napon át itt adnak autogramot.

Miért fontos az afrikai harctér?

Irta: Csiszár Béla

1

Háromhónapos viszonylagos nyugalom után Észak-Afrikában ismét megindultak a harcok és Rommel vezérezredes ismét élesen szembekerült Ritchie angol generális hadaival. Az, aki nincs tisztában a különböző frontok összefüggéseivel, bizonyára értelmetlenül állt a megindult nagy líbiai csata előtt: éspedig azért, mivel Észak-Afrikában ezekben az időkben már kibírhatatlanul nagy a forróság, borzalmas homokviharok tombolnak és a hőmérő higanyszála a déli órákban megállíthatatlanul szalad fölfelé. 55—60 fok hőség egyáltalán nem ritkaság, viszont éjszakára hihetetlenül nagymértékben lehül a levegő. Ebben az ember és gép számára egyaránt tűrhetetlen forróságban, valószínűleg inkább a hajnali órákban folynak le a nagy útközetek Líbia végeláthatatlan homokszivatagjaiban. Miért indított mégis hadműveletet a tengely legendás afrikai hadvezére, Rommel vezérezredes? Miért nem várta be, míg a keleti harctéren véget érnek a nagy harci mozdulatok és Afrikára is rákérülhet a sor?

Mielőtt erre a kérdésre válaszolnánk, előre kell bocsájtanunk, hogy mind az angolok, mind a németek és olaszok több hónap óta igen nagy előkészületeket tettek a támadásra. Malta állandó bombázásával sikerült a tengelynek olyan nagy csapatmegerősítéseket s hadianyag utánpótlást átszállítani Líbiába, hogy könnyen felvehette a versenyt az ugyan-csak kitűnően felszerelt angol hadsereggel. Amióta Auchinleck tábornokot felváltották Ritchie tábornokkal, az északafrikai olasz gyarmat egyiptomi határán állomásozó brit hadsereg rendkívül megerősödött és mind emberben, mind hadianyagban rendkívül ütőképesse fejlődött. Még emlékeztetés, hogy az angolok a tél végén megindított nagy támadását február közepén Rommel nagyszerű hadműveleteivel megállította, sőt az angolokat erősen visszavetette kelet felé. Az angolok visszavonultak és a két hadsereg között elterülő óriási térségben csupán felderítő vállalkozások folytak.

De valószínűnek látszott, hogy előbb-utóbb összecsapásra kerül a sor közöttük. Az angolok azonban ezt az összecsapást csak nyár végére várták: azt hitték, hogy csak erre az időre lesz készen Rommel hadserege. A támadást megelőzendő olyan haditervet dolgoztak ki, hogy ők ragadják majd nyár végén kezükbe a kezdeményezést és hatalmas hadseregeikkel végleg elfoglalják Líbiát. A haditerv szerves része volt, hogy ugyanakkor nagy amerikai csapatok szállnak partra Dakarbán és Francia-Nyugat-Afrikában s innen is meg-

indul a támadás Líbia és az ottani olasz támaszpontok elfoglalására.

Rommel tudta, hogy ez a támadás kikerülhetetlenül meglesz. Meg kellett tehát előznie, mielőtt az angolok annak végrehajtására gondolhattak. Meg kellett előznie továbbá azért is, mert a tengely nem fogja bevárni az összefüggő afrikai akciók megindulását, hanem igyekszik már csirájában elfojtani és meggátolni azokat.

2

Időközben nyilvánosságra jutott az is, hogy Észak-Afrika francia birtokában levő részein nagyarányú szemleutakat bonyolított le Darlan vezetésével a francia vezérkar és negtekintette azokat a fontos védelmi munkálatokat, amelyeket az angolszász be-törések megakadályozására véghezvittek. Ezek a szemleutak szorosban beletartoznak a líbiai védekező műveletekbe. Összefüggésüket majd különösen akkor látjuk tisztán, amikor Rommel hadműveletei jobban kibontakoznak.

Természetesen nemcsak az angolok támadásának megelőzése volt a kizárólagos oka Rommel mostani, váratlan offenzívájának. Beletartozik ez az offenzíva a hármass egyezmény hatalmainak egységes haditervébe. Rommel támadása azt célozza, hogy egyrészt lekösse az északafrikai brit erőket s a keleti nagy német roham megindulása előtt ne engedjen nagyobb támogatást a bolsevistáknak. Kézenfekvő, hogy most, amikor majdnem közvetlenül küszöbön áll a keleti német offenzíva (mert a kercsi és charkovi csata még nem tekinthető annak) az angolok nemcsak nagy hadianyagot, hanem esetleg nagyobb csapatteket is szállítottak volna át a

kaukázusi és egyéb keleti frontra, hogy segítsék a bolsevistákat. Az angolok most nem gondolhatnak arra, hogy nagyobb erőket vonjanak ki Egyiptomból és a közelkeletről. De arra sem gondolhatnak, hogy az innen kivont csapatokkal töltsék ki a burmai harcokban elpuztult brit haderők kádereit. Az afrikai harctér, mint látható, sokszorosán összefügg tehát a többi harctérrel. Rommel támad Afrikában és ezt nemcsak a keleti fronton érzik meg, hanem Indiában és Kinában is.

De nemcsak negatív értelemben, hanem ténylegesen is. Minél nagyobb határán, annál nagyobb szükség van arra, hogy friss csapatokkal töltsék fel az egyiptomi védősereget és a Szeuzt védelmező brit kötelékeket, tehát Angliának már harcterekről kell ide hoznia erősebb egységeket.

3

Nem akarunk jóslni, de valószínű, hogy Rommel támadása, mint egyik láncszeme a nagy német-japán-olasz haditervnek, végeredményben a következőket célozza: Ugyanakkor, míg a németek és szövetségeseik a Kaukázus felől érkeznének le a Perzsa-öböl felé, Rommel Egyiptomon és a Szeuzi csatornán át érkezne a közelkeletre és azon át a Perzsa öbölhöz. Ezzel egyidőben a japánok Indiában semisítenék meg az angolok támaszpontjait és Nyugat-Indián átvonulva foghatnának kezét német és olasz szövetségeseikkel. Ez természetesen csak merő kombináció, de kétségtelen, ha létezik (aminthogy bizonyára létezik) egy ilyen közös haditerv, az hasonló célokat tűzne maga elé.

Kedden tartja legközelebbi ülését a képviselőház

(MTI) A Képviselőház pénteki ülésén Börcs János megfelelő intézkedést kért, hogy a zsidók mezőgazdasági szabotázsát ne végezhesse. A zsidóbirtokok kisajátításáról szóló javaslatot nem fogadja el. Szeder Ferenc szerint a javaslat precedenset jelent az elkövetkezendő birtokpolitikai törvényhez. A javaslatot nem fogadja el. Mester Miklós hangsúlyozta, hogy amikor a magyarok százezrei vándoroltak ki, senki sem ejtett könnyet. Ne álljanak most az álhumaniták a zsidók mellé. Nem fo-

gadja el a javaslatot. Horváth Ferenc kérte, hogy létesítsenek pénzügyi alapot a zsidó kézben lévő bérletek keresztény kézbe való juttatásának biztosítására. Nem fogadta el a javaslatot. Stitz János olyan helyzet megteremtését követelte, hogy a magyar föld népe szaporodhassék. A javaslatot elfogadta. Tóth János elegendőnek tartja a zsidó birtokok kéthónapos felmondási idejét. Nem fogadta el a javaslatot. A legközelebbi ülés kedden lesz.

Amerikai vurstli

Newyork zsidó polgármestere

Laugardia az egyik szép vasárnapon úgynevezett „amerikai napot” rendezett, s különböző mutatóványokkal igyekezett a világáros közönségének háborus rosszkedvét felvidítani, illetve ezt a kedvet a World War Nr. 2. és Roosevelt javára hangolni. A newyorki háborus vurstli keretében Amerika „legnépszerűbb” négeri és zsidai is felvonultak, mint például Joe Louis, a fekete boxbajnok és Chaplin, a héber komikus. A csinadrattában és izléstelenségben hővelkedő városi-gei vásár legundorított fénypontja a „Roosevelt-miatyánk” volt, amelyet Laugardia az egyik zsidó szinpadai nagysággal adatott elő. S akadt amerikai lap, amely nem restelte kinyomatni ezt a buta blaszfémiát:

— Miatyánk, Roosevelt, ki vagy a Fehér Házban, áldassék a te neved és jöjjön el a te demokrata országod az egész világon...

Nem folytatjuk. S azt hisszük, Laugardia izetlen ötletének bírálatát is felesleges. Bírálat helyett legfeljebb — szovjetbefolyásról lehetne beszélni...

Vérüket is felajánlják női honvédeink

(Nagyvárad.) A Tűzharcos Szövetség Női Honvédelmi Munkaszervezete pénteken este tartotta meg szokásos heti összejövetelét.

Az értekezleten Jeszó Sándor emlékezett a szomorú emlékeztető trianoni béke évfordulójáról. Trianon nem születhetett volna meg — mondotta többek között — ha a magyar nő a múlt háború folyamán is olyan öntudatos lelkesedéssel állta volna az otthoni frontot, mint ahogy a nagyváradi női honvéd teszi azt most. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy a szervezett több tagja a vérét is felajánlotta már sebesült katonáink vérvesztéseinek pótlására, ezért indítványozom, hogy egyetemlegesen mondják ki, hogy akinek alkalmas a vére, az mind jelentkezzen erre a hazafias áldozatra.

Nagy lelkesedéssel fogadta a többszáz főnyi hallgatóság az indítványt és elhatározta, hogy intézményesen oldja meg a véradás kérdését.

Elhatározta még a szervezet, hogy az egyformaság kedvéért egyenbluzt készített tagjai részére valami olcsó anyagból, hogy minden női honvéd viselhesse azt.

A Tűzharcos Szövetség női honvédei részére egyébként hétfőn kezdődik egy ápolónői tanfolyam. A résztvevők szombaton, 6-án délután fél 6 órakor jelentkezzenek a Magyar Házban (Sall Ferenc-utca 9).

Könyvnapon könyvet könyvvel vásároljon
„NEMZETI” KÖNYVSÁTOR, BÉMEERTÉR

Évadzárás után

Dicséretes és elismerésre méltó munkát végzett Putnik Bálint és társulata az elmúlt évadban. Néhány szó a prózai darabokról, a kulturigényről és a gyér látogatottságról

A napokban az egyik nagyváradai lap felelős szerkesztője, aki egyúttal tagja városunk színügyi bizottságának, nyílt levelet küldött szilágysági üdülőhelyéről ennek a nagyhivatású közművelődési alakulatnak. Kiderül ebből a levélből, hogy a színügyi bizottság az egész szini évad alatt csak egyetlen egy ülést tartott. Ezen az ülésen felülvizsgálta a város és a színigazgató között akkor megkötés előtt állott szerződés tervezetét s azóta a nagyváradai színjátszásnak sem gazdasági helyzete, sem művészi feladatai, sem pedig a színház és a közönség közötti viszony fontos kérdései nem tudták rábírni a bizottságot arra, hogy tanácskozássra üljön össze. Csak most, a szini évad befejeztével szánta rá magát ismét a bizottság, hogy ülést tartson.

Kitűnik ebből, hogy mennyire egyedül állott Putnik Bálint színigazgató a színház fenntartásának és művészi vezetésének gondjával. Ezt a magárahagyottságot kell elsősorban figyelembe vennünk akkor, amikor a színház teljesítményeit bíráljuk. Meg kell alapítanunk, hogy a levélíró bizottsági tag, midőn szilágysági magányából kioktatja a színügyi bizottságot s egyúttal vizsgálódok a nagyváradai színjátszás kérdéseiben, ezt a körülményt számos ítéleténél nem veszi eléggé fontolóra.

A színháznak mindenekelőtt meg kellett vaahogy élnie. Hogy ez önmagában milyen gond és feladat, azt csak azok tudják, akiknek módjukban van néha bepillantást nyerni a színház gazdasági életébe. Csak néhány száraz adatot közlünk le itt. A színház költségvetésében a havi kiadás meghaladja a 25 ezer pengőt. Ezzel szemben a város pénzbeli támogatása a színház részére mindössze 10 ezer pengő az egész évadban, ami egyharmada annak, amit például Szeged vagy Debrecen ad. A napi bevételek pedig néha oly alacsonyok voltak, hogy megközelítőleg sem nyújtottak fedezetet a kiadásokra.

Volt olyan nap az elmúlt évadban, amikor 17 pengőt vett be a jegypénztár. A társulatnak több olyan tagja is van, akinek havi gázsijából ennél nagyobb összeg esik egy napra. Igen gyakoriak voltak azonban a 30—50—70 pengős házak, amely összegek valóban számításba sem jöhetnek a színház kiadásaihoz viszonyítva.

A prózai előadásoknak különösen kevés közönséget sikerült vonzaniok. Az elmúlt évadban az összes prózai darabok között egyedül a „Négy aszszonyt szeretek” című vígjáték ment annyi előadásban és oly népes házak előtt, hogy kifizette magát. A többi prózai darabokból még azt a bruttó összeget sem hozta be a színigazgató, amelybe a darab előadást jogának a megvásárlása kerül.

Prózai előadásoknál 150 pengő a napi átlagos bevétel, ezzel szemben operett-előadásoknál az átlagos napi be-

vétel a 300 pengőt is meghaladja. Itt azonban figyelembe kell venni, hogy prózát két-háromszornál többször alig lehet játszani, míg az operettek a hatodik előadást is elérik, ami a költségvetésnél éppoly kevésbé lényegtelen, mint a munkarend összeállításánál. A szombai és a vasárnap rontotta ki a színházat valamennyire a csávából. A hétfői előadások 1800—2000 pengős napi bevételeket is eredményeztek. De természetesen ezek az összegek sem lehettek elgendők a kiadások fedezésére. A színház rosszul ment, ezt mindenki észrevehette. A közönség részvétlenségét a ország legkitűnőbb művészeinek és művésznőinek a vendégfelléptével igyekezett megtörni a színigazgató. Somlai Arturt, Turay Idát, Bajor Gizit, Kiss Ferencet, Tárai Ferencet, Szakács Miklóst, Fényes Alizt, Tókes Annát, Bulla Elmát, Muráti Lilit, Jávor Pált, Kiss Manyit és Mezey Mariát láthattuk a Szigligeti Színházban, prózai előadások keretében, s ezenkívül operaelőadásokban és régi nagyoperettekben léptek fel elsőrangú enekesek és énekesnők Nagyváradon. De a vendégezereplések újabb súlyos anyagi megterheléseket eredményeztek, mert egy-egy fővárosi művész 350—1000 pengőjébe került a színháznak előadásoként, ami annyit jelent, hogy a vendégszereplések is csak zsufojt házak esetén billentik kedvezőre az anyagi mérleget. Zsufojt házakat azonban nem mindig lehetett elérni, sőt volt olyan fővárosi művész, akinek fellépései — meg nem érdemelten — teljes anyagi bukással végződtek.

Könnyű kiszámítani, hogy ilyen körülmények között mekkora anyagi nehézségekkel kellett a színház igazgatójának megküzdnie. S mégis: a társulat minden tagja éppoly, mint a segéd- és műszakj személyzet mindig rendesen megkapta a fizetését. Sohasem hallottunk panaszokat, nem fordultak elő veszekedések az igazgató és az alkalmazottak között, nem voltak kincs incidensek, botrányok, amelyekre annyi példa van a színházak életében s amelyekről nem egy nagy vidéki város visszhangzott már a múltban a színigazgató önző, felelőtlen vagy ügyetlen ügykezelése miatt.

Putnik Bálint igazgató tehát — magárahagyottságában — kitűnően megoldotta színházvezetéssel járó üzleti feladatokat. Meg tudta teremteni a színjátszás anyagi bázisát ami a művész vezetés előfeltétele.

Nem kétséges, hogy nem tudott minden tekintetben kifogástalanul nyújtani. Mi is többször kifejezésre juttattuk azt a felfogásunkat, hogy a színháznak elsősorban kulturát kell terjesztenie, irodalmi értékű darabokat kell bemutatnia, nem szórakozásokra kell nevelnie a közönséget. De ehhez megfelelő társulat mellett kettő szükséges: irodalmi értékű darab és irodalmat pártoló közönség.

Köztudomású, hogy a fővárosi szin-

házak műsorában is ritkaság számba mennek azok a darabok, amelyek komoly értéket képviselnek. Darabhiány és íróhiány van: ezt számtalanszor leiszögezték már az erre nyitottak. A hátrus viszonyok ebben a tekintetben is éreztetik hatásukat. Megszakadt a szindarab-ellátás nemzetközi forgalmas s a hazai önellátás már csak azért sem tudja kellőképpen fedezni a szükségletet, mert a szindarab-gyárosok egész sorának termelésére nem lehet számítani: többé. Kapkodás észlelhető még olyan nagytekintélyű intézményeknél is, mint amilyen a budapesti Nemzeti Színház. De ezenkívül más, különböző jellegű akadályok is tornyosulnak a darabvásárló utra induló színigazgató elé, amelyeket elhárítani sokszor teljes lehetetlenség.

De Putnik Bálint így is nyújtott igen sok szép prózai előadást, amelyek között komoly irodalmi értékűek is vannak. Nora, Cyrano, Bizánc, István király, Tábornok, Kaland, Ki a harmadik? Boldoggá teszlek, Nem élhetek muzsikaszó nélkül, Színház, Tűzvész, Urileány — csupa olyan darabok, amelyek közül a legsilányabbtól se lehet bizonyos irodalmi méltatást megtagadni, nem is szólva a klasszikussá vált művekről, amelyek ebben a felsorolásban megtalálhatók. S e darabokban fővárosi művészek fellépése emelte a művészi színvonalat. Ezekon kívül más prózai darabokban, mint az Alterego, a Híd, a Néró címűekben a helyi társulat erői nyújtottak kiválókat.

Az a vád tehát nem érheti Putnik Bálintot, hogy következetesen ostoba és üres operettekkel töltötte volna meg műsorát. Pedig a prózai darabok előadása az anyagi áldozatok mellett a játérend szempontjából is komoly gondokat okoz. S itt kapcsolódik a kérdésbe a kulturigényeket kielégítő színjátszás második kelléke: a kulturigény.

Irodalmi értékű darabok előadásánál — mint ahogy ezt szövegeztük már ezeken a hasábkokon, — kong az ürességtől a színház. A legjobb szín-

műveket, drámákat se lehet többször, mint kétszer műsorra tűzni s így a társulatnak nem marad ideje a következő darabra készülni, ha az igazgató, sőt olyan operettet nem ékel közbe, amelytől el lehet várni néhány napi nyugalmi időt. Addig, amíg a nagyváradai közönség nem tesz tanúságot magasabb kulturigényéről, amíg az irodalmi értékű vagy legalábbis a szinpad érdekesség szempontjából méltányolható prózai darabok nem tudnak má, fél házakat se vonzani, emberileg lehetetlenség többet kívánni a színigazgatótól és a társulattól. Nincs a világnak az a művésze, aki hetenként három prózai darabra alaposan el tudjon készülni. Operettek közbeékelésével is robotmunkát végeztek prózai színészeink s elismerés illeti őket, hogy ennyire meg tudták oldani feladataikat.

Ezzel áttérhetünk a harmadik kérdésre: a művész-személyzet összetételére. Bizonyos, hogy egyik-másik szerepkörben nem volt Putnik Bálintnak megfelelő embere, de a társulat ebben az összeválogatottságában fölveszi a versenyt bármelyik vidéki várossal, talán Kolozsvár kivételével, ahol, értesülésünk szerint, évi 300 ezer pengő állami támogatással rendelkezik a színház igazgatója. De köztudomású, hogy a jobb színészek oly magas — és részben irracióz — igényekkel lépnek fel, hogy nem lehet szemrehányással illetni Putnik Bálintot, ha az adott körülmények között itt-ott igyekezett a takarékoság szempontjait is érvényesíteni. Így is számos olyan tagja van a Szigligeti színház művész-személyzetének, akik egyik-másik szerepükben kifogástalanul megállották helyüket s valószínűleg még komolyabb teljesítményekre is képesek volnának, ha a felfokozott munka szintjei irama nem tenné lehetetlenné, hogy képességeiknek megfelelő alkalmakat nyújtsanak.

Mindent összevéve: Putnik Bálint és társulata a viszonyokhoz képest derekas munkát végzett s a nagyváradai közönség a második színház lezárásakor is nyugodtan megállapíthatja, hogy a Szigligeti Színház vezetése jó keretekben van, mert ami kifogás az igazgatóval szemben mégis felmerülhet, az majdnem teljes mértékben a közönség részvétlenségére vezethető vissza. (J. B.)

Felszámoló bizottsági ülést tart az egyesült bihari és csonka-bihari református egyházmegeye

Nagyvárad. Saját tud. Mint ismeretes, a felekezeti kapcsolatokban a bihari református egyházmegeye egyesült az úgynevezett csonka-bihari egyházmegeyével, mely 12 községből áll s amelyek esperese Molnár Vince darvasi lelkész volt. A bihari egyházmegeye ezzel az eddigi 30 községhez újabb 12 községet kapott s visszanyerte régi, teljes határát. Molnár Vince most ezt a 12 egyházközséget — névszerint: Biharkereszt, Furta, Zeaka, Artánd, Berettyó-szentmárton, Csökmő, Pold, Váncsod, Bojt, Darvas, Nadverek, Kismarja — s azok irattárát, pénztárát, a jövő héten teljes egészében átszámolja az átvevő egyházmegeyének. A felszámoló bizottsági ülést — melyen Molnár Vince és Vaday Béla ül össze a bizottság tag-

jaival — június 12-ére és 13-ára, péntekre és szombatra hívták össze a református kulturház tanácstermébe. Ez a felszámoló bizottság teszi meg majd javaslatát az egyházmegeyei közgyűlés előtt, mely — mint már jelentettük — június két utolsó napján lesz.

A felszámoló bizottság ülésének összehívásával egyidejűleg összehívták az úgynevezett Jámbor-alap bizottságot is. Jámbor tudvalevőleg 200 hold földet adományozott az egyházmegeyének. Most ez is felszámolás alá kerül, amennyiben gonolozását az új, kiegészült egyházmegeye veszi át.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

MEGNYILT A

Strand-fürdő étterem és falatozó

Haby József a „Kispipa” étterem tulajdonos vezetésével. Izletes konyha. Kitűnő italok. Cigányzene. Abonoma előjegyzéseket előre felvesz a „KISPIPA” étterem. HABY JÓZSEF bérlő.

Életstílus, elvek és jelszavak

Irta: Polyák István

Rendszerint nem azok az elvek alkítják a mindennapi, egészen szürke kicsi apróságokból összetevődő életet, legalább is nem azok az elvek, amelyeket az emberek látszólagos nagy társadalmi mozgalmak zászlóira jelszóként írnak fel. Azért tér el anynyi, sokszor a legellentétebb elv az emberek között. Azért váltogatják egymást olyan csodálatos gyorsan és változatossággal az elvek. Azért vagyunk tanúi annak, hogy emberek és elvek a legzürvarosabb kavargásban összefonódnak, kibontakoznak, hadakoznak, összegabalyodnak s végül is nyomtalanul eltűnnek anélkül, hogy a logika fonálával felmérhető és meghatározható nyomot hagynának maguk után.

Korunk egyik jellemző vonása, hogy a legnemesebb mozgalmakból, amelyek kidolgozásánál, elindításánál sokszor kivételesen nagy férfiak állanak, olyanok, akik a kor ütőerén tartják kezüket és látnoki megérzéssel szeretnék megadni a hányatott emberiségnek a hiányzó nyugalom szilárd kristályosodási pontját. Tehát a legnemesebb mozgalmakból csak *kurzusok* születnek. Pedig a kurzus a lesgyengétebb vége valamely mozgalmaknak. Ami barikádokon, harcok közepette bukik el, az szép és nagy dolog, az ég jöhet és még győzhet, sőt rendszerint jön is és győz is, de ami kurzussá sekélyesedett, az menthetlenül elveszett, azt nehezen fogja valaki újra *életalkító* elvként nagy tömegekkel elfogadtatni és győzelemre vinni.

Ezt az igazságot bátran lehet alkalmazni, közvetlenül a szemünk előtt lejátszódó eseményekre. Csak így fogjuk megérteni azt a sok bántó ellentétet és kettős vonalvezetést, amely egyedüli magyarázata az átfogó, természetes társadalmi átalakulás elmaradásának. Nem elvekben és jelszavakban, nem emelkedett eszményekben és kiemelkedő vezéralakokban van a hiány, hanem a minden lendületet, minden becsületes következetességet megölő anyagias, önző, antiszociális, igényes zsarnok életstílus kegyetlen elterpeszkedése uralkodik az élet, a jelen és a jövő kialakulása felett.

Sokat hangoztatott eszményeink, amelyekből a magunk számára minden alaposabb megfontolás nélkül hamar kovácsolunk elveket és még hamarabb jelszavakat: az egyén önzetlen odaadása a nagy közösségi érdekek javára, önzetlenség, igénytelenség, szellemi, lelki értékek szolgálat. Tagadhatatlan, hogy ezeket manapság kevesen vonják kétségbe annak dacára, hogy még három évtizeddel ezelőtt is éppen az ellenkezőjükre esküdtött mindenki. A századforduló történetbölcselői és divatos gondolkozói, írói a tömeg egyhangu helyeslése mellett még a korlátlan egyéni önzést, a közösség alárendelt szerepét az egyénnel szemben, az igényességet mint a haladás legnagyobb mozgatóját, az anyagi értékek egyedüli reális voltát hirdették. Történelmi távlatokban tulságos gyors volt ez a megtérés, hiszen még közöttünk él az a nemzedék, amely az ember alacsonyabb indulatainak és ösztöneinek természetes ösztönözésével, elemi meggyőződésével hirdette és élte

mostani eszményeink ellentétes tételét. Ez a nemzedék az érvényesülés kényszerítő befolyására átvette jelszavainkat, látszólag elveinket is — különösen azokat, amelyek hazafias vonatkozásúak — és változatlanul éli megszokott, beidegzett életstílusát, a harácsoló, önző, igényes, igazságtalan és kegyetlen életstílust. Közöttük még az a becsületesebb fajta, amely ma is kiáll a századforduló nagy tévedései mellett és letűnt nagy vezéreire esküszik.

Blazovich Jákónál (A nagy sphynx) és Gonzague de Reynoldnál (L'Europe tragique) majdnem ugyanazon szavakkal olvastam a ma nemzedékének jellemzését: szenvedélyesen átéli és mindenre rávonatkoztatja elveit. Talán ebből a jellemvonásból fakad az a szokatlanul nagy ellentét is, ami a két egymásután következő nemzedék között kialakult. A századforduló nemzedéke és az általuk kitermelt és kinevelt epigonok nemzedéke (mi könnyebb, mint alacsony ösztönökre és indulatokra nevelni és megnyerni az embereket!) könyörtelen következetességgel tartja pozícióit és éli sajátos stílusát: látszólagos elvekbe, hangos jelszavakba burkolt önző, antiszociális, igényes és mindennekfelett

anyagimádó életét. Nem lehet csodálkozni azon, ha a következő nemzedék, amely ki szeretne lábozni a történelmi hullámvölgyből s amely éppen ezért mindenek tagadására építette fel eszményeinek és elveinek épületét, utálatlalt és megvetéssel látja a képmutatásnak leggyilkosabb, legveszedelmesebb megnyilvánulását.

Az általános életstílus az élet minden még oly kicsi megnyilvánulásában is megmutatkozik. A tenger vízének minden cseppje sós — a megszokott példa nagyon találó itt — az életstílus minden kis mozzanatában benne van a szégyenletes ellentét a nagy hangon hirdetett és szavalt eszmények, elvek, jelszavak és a gyakorlati életforma között. Ez az ellentét nem az eszmény és valóság közötti termékeny feszültség, amelyet őszinte vágy, törekvés és igyekezet tölt ki. Ez az ellentét az *igen* és a *nem* ellentéte. Mert ha legalább őszinte törekvés mutatkozna életformánkban eszményeink magasságai után, akkor okunk és jogunk lenne remélni.

Vaskeresztes magyar hősök

Német Vaskereszteseket tüztek a héten a magyar honvédek mellé. Egyszerre 150 magyar katona érdemelte ki egyetlen ütközetben bátor magatartásával azt a vitézségi jelvényt, amelyet egyenként is csak igen kivételes esetekben ítélnek oda, mert az kizárólag csak személyesen végrehajtott, kimagasló fegyvertény jutalma lehet. Táborkotól a közvitézis személyválogatás és rangkülönbség nélkül lett 150 magyar harcos a német Vaskereszt-rend lovagja. A felsőbb-séges magyar katonai vezetéssel párosult rettenhetetlen egyéni rátermettség és bátorság fényes bizonyítékai hívták fel nagy szövetségeseink Vezérének figyelmét, hogy a magyar honvédek is oda itélje a német harcos legnagyobb kitüntetését.

A szűkszavú magyar hadijelentések mellett, csak szövetségeseink tudósításai alapján értesültünk fiaink hatalmas sikereiről. Egészen elfogulatlan forrásból tudjuk, hogy mit nyújtott a magyar honvéd valahol keleten. Fegyvertársaink vezérkara hajtja meg véreink kimagasló teljesítményei előtt az elismerés zászlaját, amikor egyetlen zászlóaljunkra törő 25 bolsevik tankszörnyetegből a nagyszerű magyar fiúk fegyverei csak nyolcat engednek maguk elé, hogy aztán ezek is rostává lótt életelenséggel torpanjanak meg a fergeteges roham előtt, amely egy régi szittya fajta nép ősi természetéből viharzik fel a győzniakarás hevében, minden ellenségeken keresztül.

Ez a világ színe előtt folyó harci teljesítmény gyönyörű elismerése szinte összeesik azzal a trianoni évfordulóval, amely halálos gyűlölettel tört életünkre és iszonyú csapásokkal dúlt fel egy évezredes egységet,

csak hogy hitvány borralalóként oszt-hassa szét örök jussunkat hajlongó lakóit között.

De lehet e szebb elégtétel egy hatona nemzet számára, hogy éppen ez évfordulón kénytelen a régi ellenség is tudomást venni csorbítatlan vitézi erényeiről, kívánhat-e méltóbb elégtételt egy igazságtalanul megalázott nép, mint hogy éppen ezen a gyászos emlékün napon ajánlhatja nyomatékosan az érdekeltek figyelmébe újjászületett erejét és megbecsült tekintélyét, van-e magasztosabb érzés egy nemzet számára, mint legyőzöttből újra győzőnek lenni?

Minden idők legnagyobb csatáiban vizsgáljuk újra a magyar fegyver, s a 150 Vaskereszt egyszerű anyaga mögött rejlő legendás jelentőség tesz tanúságot afelől, hogy újra régi fényében csillog a honvéd minden katonai erénye. A magyar zubbonyokra tüzött német Vaskeresztes tanuskodnak régi hírnevünk elismeréséről, fegyverszövetségünk értékéről és vizsgánk kitűnő eredményéről.

Ezek a Vaskeresztes magyar hősök mossák le most kiomló vérükkel azt a foltot, amelyet egy szörnyű béke után idegen kezek ejtettek nemzetünk testén. Ezek a Vaskeresztes magyar hősök tapossák előttünk az utat egy szebb jövő felé, az ő szenvedésük, nélkülözésük és drága vérük árán váltanak meg bennünket a multak bűneitől és Ők igazolják nagyra-hivatott szerepüket a Kárpátok medencéjében.

Vezérelje őket a magyarok Istene igazságunk győzelme felé, hogy mielőbb egy új Magyarország jutalmazhassa meg véráldozatos hősi vitézségünket.

KISKUN.

LEVENTE

Kádár György

könyvsátra

Bémer-téri kishidjónél.

Ide érkező magyar írók autogramot adnak.

Üzlet: Teleki-utca 2. Tel. 26-65

MONGOLIKUO,

egy japánbarát állam

Röviddel azután, hogy Mandzsukuo miniszterelnöke néhány héttel ezelőtt hivatalos tokiói látogatáson tett hitet Mandzsukuo és Japán szoros politikai érdekössége mellett, érkezett Teh Wang, Belső-Mongolia államfője rövid tartózkodásra Hszinkingbe, Mandzsukuo fővárosába. A diplomáciai szokások nyelvén ez a látogatás azt jelenti, hogy Belső-Mongolia is szolidarisnak vallja magát Mandzsukuo politikai fel-fogásával. Csungking-Kina északi szomszédságában Mandzsukuoon kívül tehát még egy állam támogatja Japánt a tartós keletázsiai béke megteremtésére irányuló törekvéseiben.

Mandzsuria és Mongolia baráti kapcsolatai már régi keleti közös hagyományokra tekinthetnek vissza. Földrajzi szempontból mindketten Kina északi peremállamai közé tartoznak és hosszú ideig kínai uralom alatt állottak. Szabadságukat a kínai birodalom gyengesége és Japán barátsága adta vissza nekik. Belső-Mongolia, a mongolok lakta Azsia kisebb, de értékesebb része, volt a nagymongol mozgalom felújítója is. Északi szomszédjá Külső-Mongolia áruháza folytán már a huszas évek elején bolsevista fenntartóság alá került. A szovjet azonban nem elégedett meg bitolásával és még a legutóbbi években is azt hirdette, hogy Belső-Mongolia „felszabadítása” is a bolsevizmus feladata.

A kínai fennhatóság alól felszabadult Belső-Mongolia Mandzsukuo nevéhez alkalmazkodva 1937 óta a „Mongolikuo” nevet viseli. Területe körülbelül megfelel Franciaországnak, lakóinak száma meghaladja az ötmilliót. Természeti kincsei még feltáratlanok, jelentősége azonban így is nagy, mert rajta vonul át a Peking-Urga-Bajkál-tó karavánút. Amikor a vidék egyetlen vasutvonalát, a Peking-Kalgan-Pao-tau vonalat Japán 1937 őszén egész terjedelmében elfoglalta, más mongol fegyelmekkel és Li mongol tábornokkal együtt Teh Wang herceg nyomban felismerte, hogy melyik oldalra szilitják országát nemzeti érdekei. Amit 1935-ben, amikor Mangkou léven akart független államot alapítani, nem tudott megvalósítani, Japán támogatásával most elérte. Hét évszázados álom után 1937. novemberében a történelmi jelentőségű suiyanai nemzetgyűlésen újból megalakult a mongol állam. Azóta Teh Wang Mongolikuo élén változatlanul Japán oldalán áll.

(K. L.)

Szeptember 1-én hatálybalép az új népiskolai rendtartás

Röviden már megírtuk, hogy Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyar népoktatásügy területén nagyjelentőségű rendelettel bevezeti az új népiskolai rendtartást, amely 1942. évi szeptember 1. napján lép hatályba.

A rendtartás 82 paragrafusból áll.

Az első fejezet a tanulók felvételével foglalkozik, szabályozza a beiratás idejét. A beiratást szeptember első három köznapiján kell megtartani, kivéve azokat a községeket és városokat, amelyek területén a beiratásra a tankerületi kir. főigazgató más időpontot állapított meg. A gyermekeket a szülő, illetve a gondviselő abba a népiskolába köteles beírtna, amelynek körzetébe a gyermek tartozik. Csak külön engedéllyel lehet a gyermeket más körzetbe beírtni. Az engedélyt a kir. tanfelügyelő adja. A felvételnél nem akadályozza az, hogy a gondviselő a gyermek anyakönyvi kivonatát (tanusítványát) családi értesítőt bemutatni nem tudja. Ilyen esetben azonban utasítani kell a gondviselőt, hogy a hiányzó bizonyítványt meghatározott időre mutassa be. Ha a gondviselő a bizonyítványt a megállapított idő alatt be nem mutatja, azt lehetőleg hivatalból kell bevezetni.

Az 5. szakasz rendelkezik a felvétel megtagadásáról. Meg kell tagadni annak a gyermeknek a felvételét, aki nem a népiskola körzetében lakik, kivéve a más népiskolai körzetben beiratkozásra jogosult gyermeket, — aki más községben, a népiskolától 3 kilométernél messzebb lakik, ha abban a községben, ahol a gyermek lakik, ha működik nyilvános népiskola. Az ilyen gyermek csak akkor vehető fel, ha a gondviselő a gyermek részére a községbe az iskolaév tartamára lakásról és ételmezésről gondoskodik, vagy nélküli is akkor — és ez különösen a szórvány-magyarok szempontjából fontos — ha a magyar anyanyelvű gyermek lakóhelyén magyar tanítási nyelvű népiskola nem működik.

A zsidótörvény végrehajtása jelentkezik a népiskolai rendtartás 5. paragrafusának 2. bekezdésében, amely a következőket mondja:

Izraelita hitfelekezeti népiskolához a törvény értelmében zsidónak nem tekinthető gyermeket felvenni nem szabad. Ez a bekezdés biztosítja azt, hogy keresztény gyermekek kizárólag teljesen keresztény szellemű iskolai nevelést kapjanak.

Mikor mehet első osztályba a hatéves gyermek

A 6. szakasz 1. bekezdése kimondja: „A népiskola első osztályába csak azt a gyermeket lehet felvenni, aki hatodik életévét az iskolai év kezdetét követően megelözi június 30. napjáig már betöltötte. A 2. bekezdés szerint a gondviselő a népiskola igazgatójánál írásban vagy szóban kérheti annak a gyermeknek a beiratását is, aki 6. élet-

évet az iskolai év első hónapjának, — vagyis szeptember hó 15. napjáig tölti be. A szóval előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni. A kérelem hatóság: orvosi bizonyítványt kell csatolni, hogy a gyermek testi és szellemi fejlettségénél fogva az iskolázásra alkalmas. A gondnokság vagy iskolaszék a beiratásra engedélyt csak abban az esetben adhat, ha beiratások befejezése után az első osztályban férőhely van.

A 7. szakasz szerint a népiskola második osztályába csak azt a gyermeket lehet felvenni, aki az iskolai év szeptember 15. napjáig a 7. életévét elérte. A harmadik és ennél magasabb osztályban a gyermek korhatára a második osztályra megállapított korhatárhoz megfelelően igazodik. Az a gyermek, aki a korhatárt el nem éri, magasabb osztályba fel nem vehető, hanem az osztályt ismételni köteles. A gondnokság, az iskolaszék a gondviselő kérésére megengedheti, hogy a népiskola felső tagozatába járó gyermek az osztályt abban az esetben se ismétlje meg, ha a megállapított korhatárt még nem érte el. A 3. bekezdés szerint gim-

náziumból vagy polgári iskolából iskolázási kötelezettségének tartama alatt kimaradt vagy kizárt gyermeket a gimnázium, illetőleg a polgári iskola elvégzett osztálya után a következő osztálynak megfelelő népiskolai osztályba kell felvenni.

Tandij nincs

A 9. paragrafus a beiratási díjról rendelkezik. Állami, községi, érdekeltségi népiskolában tandíjat szedni nem szabad, de a gondviselő a beiratkozáskor köteles a beiratási díjat megfizetni. Kellően igazolt szegénység esetén a beiratási díj fizetése alól felmentést lehet kérni. A beiratási díjak fele része az állami tanítói internátusok alapjának javára megy, másik felét pedig a kölcsönkönyvtár kapja. A beiratási díjakból befolyt összeg után az igazgatót 4 százalékos kezelési díj illeti meg. A községi elöljáróság, vagy polgármester által a gondnoksághoz, vagy iskolaszékhez intézett felhívással a népiskolába beutalt gyermeket hivatalból kell beírni. Azt a gyermeket, aki már más népiskolába iratkozott be, át lépés ese-

Érdekes szemelvények a szövetségesek gazdasági helyzetéről

Borulatóan itéli meg az angol sajtó Anglia jövőjét

A *Financial News* az aggodalom hangján emlékezik meg az angol kivitelt katasztrófális összezsugorodásáról és annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a kivitelt állandó felbecsülhető káros következményekkel fog járni. Minthogy külföldi kinnlevőségeit és devizatartalékait Anglia elvesztette, behozatalának fedezésére már csak a kivitelt jöhet számításba. A szakkörök számításai szerint Angliának a háborúelőtti behozatalt fenn akarja tartani, háborúelőtti kivitelt meg kell kétszereznie vagy pedig bele kell nyugodnia az angol életszínvonal példátlan visszaesésébe. A kivitelt ilyen mértékben való emelésére azonban kevés a remény. A nyersanyag és hajótörhiány okozta károk helyrehozására egymagában is több évi építőmunkára lesz szükség, ezalatt pedig az eddigi behozatalt országok is tovább folytathat-

ják önellátási törekvéseiket. Ehhez járul még, hogy az Egyesült Államok máris feltékeny szemmel örködik azokon a piacokon, amelyeket azelőtt Anglia látott el és mint már számtalan jel mutatja, a háború alatt megszerzett pozícióiról a hátkében sincs szándékában lemondani.

Az ékszerkereskedelem korlátozása Angliában

A *Göteborgs Posten* londoni levelezőjének jelentése szerint az angol kormány az ékszerek, különösen pedig a foglalatba vágott gyémántok és más drágakövek forgalmát és előállítását engedélyhez kötötte. Egyidejűleg a jegygyűrűk árát is rögzítette. Az intézkedés célja az, hogy gátat vessen a bizalmában megrendült közönség értékbiztosító vásárlásainak.

Az Egyesült Államok árdiktaturája Dél-Amerikában

Miután a bolíviai cinnérdekeltségűk csak nemrégiben tiltakoztak Washingtonban a cinn átvételi árának két centtel való önkényes lezállítása ellen, egyre inkább szaporodnak azok a Dél-Amerikából érkező hírek, melyek szerint Bolívia esete távolról sem elszigetelt jelenség. A braziliai sajtó a kaucsukárak

lezállítása miatt panaszokod és arra hivatkozik, hogy a jelenlegi — a termelési költségeket sem fedezik, annál kevésbé adnak alapot a kaucsukültetvények számára kívánatos lezállításra. Csak az Egyesült Államok részéről egyoldalúan megállapított rész- és sa létromarák felállítását követeli, mert a kormány nincsen abban a helyzetben, hogy a termelők támogatására átmeneti mezőgazdasági megígért prémiumokat továbbra is folyósíthassa. Délamerikai gazdasági körökben általában sokat hangoztatják, hogy Észak-Amerika állandóan erősödő árdiktaturája feltűnő ellentétben áll nyersanyagéhez képest és a délamerikai államok egymásközötti árucseréjének kifejlesztését ajánlják védekezésül.

Miseruhák, pluvialék, kelyhek, cingulusok, gallérok reverendák stb.
legocsoőbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templom-berendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

tén csak akkor szabad felvenni, ha a gondviselője a gyermeket már korábban beíró népiskolai igazgató által kiállított elbocsátólevelet mutat be.

A 14. paragrafus az utóbbi idő hasznos tapasztalatai alapján fontos intézkedést rendszerez. A beiratáskor minden beírt gyermekről egyéni lapot kell kiállítani. Az egyéni lapot a beiratás napját követő három nap alatt meg kell küldeni annak a községi elöljáróságnak, polgármesternek, Budapestben a kerületi elöljáróknak, amelynek körzetében, városában, vagy kerületében a gyermek törzskönyvezve van.

A 2. fejezet a népiskola működési rendjéről szól. A 15. paragrafus megállapítja, hogy a szorgalmi idő a népiskola alsó tagozatában szeptember elejétől június végéig, a felső tagozatban kilenc, nyolc, hét, vagy hat hónapra terjed.

Anglia vezető gazdasági folyóirata, az *Economist* hosszabb értekezésben foglalkozik a Szovjetunió gazdasági helyzetével. A lap szerint az ukrajnai érc- és széntelence elvesztése miatt Oroszország 30—40 százalékban csökkent ipari kapacitásának maradványait sem tudja kihasználni. A még rendelkezésre álló készletek előreláthatólag már gyorsan bekövetkező 5 kimerülése után a helyzet méginkább rosszabbodni fog, annál is inkább, mert szakmunkásokban is nagy hiány mutatkozik. Ehhez járul még, hogy Oroszországnak mezőgazdasági termőterületekben elszenvedett hatalmas veszteségei előbb vagy utóbb az ipari termelésben is éreztetni fogják káros hatásukat. (MN.)

Felhívás a hadbavonultak hozzátartozóihoz

Budapestről jelentik: (MTI) A Vöröskereszt vezetősége felhívja a hadbavonultak hozzátartozóit, hogyha az öveik iránt írásban, szóban, vagy telefonon érdeklődnek, a Vöröskereszt központi tudósító osztályával saját érdekükben közöljék a keresett hozzátartozó rangját, csapatát, tábort, postaszámát, születésének évét és helyét és édesanyjának leánykori nevét. Ezen adatok nélkül a Vöröskereszt nem tudja a keresettet megtalálni. Sok esetben ugyanis ugyanazon csapatotestvér sok huznánevű személy is szolgálhat.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Magyar könyvnap jun. 8, 9, 10

Kőrösi János

új könyv- és papír kereskedése

nagy raktárral várja a magyar könyv barátait üzletében, a Rákóczi-ut és Széchenyi-tér sarkán. Telefon 30-04. Nemzeti Önállósítási Alapból.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**A KORMÁNYZÓ ÜDVÖZLŐ TÁV-
 IRATA MANNERHEIM TÁBORNAGY-
 HOZ.** A MTL. jelenti: A Kormányzó Ur
 Öfömlétsége Mannerheim tábornagyot
 75-ik születésnapja alkalmával meleg-
 hangu üdvözlőtáviratban üdvözölte.

**URNAPI KÖRMELET A SZENT
 LÁSZLÓ TEMPLOMBAN.** A Szent
 László templomban vasárnap reggel 9
 órakor lesz a szentmise és utána, körül-
 belül 10 órakor az urnapi körmenet.

**MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT
 A FRANCIA KORMÁNY.** Vichyből je-
 lentik (MTI.) Az OFI jelenti: Pénteken
 délután Petain tábornagy elnöklésével
 összehívta a francia minisztertanács. La-
 val miniszterelnök beszámolt az általá-
 nos helyzetről. A minisztertanács ezután
 a közellátás megszervezésének kérdéseit
 vizsgálta. Este Laval visszatért Pá-
 rizba.

A kötelező szavatossági biztosításra
 vonatkozó rendelkezések csupán a
 helyközi szekérfuvarozásra terjednek ki
 A helyközi szekérfuvarozás megenge-
 dett távolsági határa 50 kilométer an-
 nak a községnek vagy városnak bel-
 területi szelétől számítva, amelyben az
 iparcsanak üzlete (telepe) van. Ennek a
 körzetnek a határát, ha a helyi viszonyok
 megkívánják, az elsőfokú iparhatóság
 a kereskedelmi és közlekedés-
 ügyi miniszter hozzájárulásával bőví-
 tetheti. A vonatkozó biztosítási kötvények
 kiállítását a legrövidebb idő alatt vál-
 lalja az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS
 BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szt
 László-tér 2. szám alatti főgynöksége.

**AZ OLASZ NEMZETI BANK IGAZ-
 GATÓJA BUDAPESTEN.** A MTL. je-
 lentik: Azzolini, az olasz nemzeti bank
 igazgatója Baranyai Lipótnak, a Ma-
 gyar Nemzeti Bank elnöke római látó-
 gatásának visszonzására ma délben Buda-
 pestre érkezett, hogy megbeszélést foly-
 tasson a magyar pénzügyi élet vezetői-
 vel.

A nagyváradi Szent Orsolya-rendi
 zárda, egészséges, modern berendezésű
 nagy kerttel körülvett internátusába
 felvételt nyerhetnek elemi iskolai,
 leánygimnáziumi és a tanítónőképző
 alapjául szolgáló leányliceumi növén-
 dekek, mely iskolatípusokat a zárda
 fenntartja és a legjobb igényeknek
 megfelelő mód vezet. Érdeklődni le-
 het a zárda főnökségénél.

**TORNA- ÉS ÉNEKÜNNEPÉLY A
 SZENT VINCE INTÉZETBEN.** A
 Szent Vince intézeti polgári leányis-
 kola növendékeinek torna-, és ének-
 ünnepségét június 7-én, délután fél
 5 órai kezdettel tartják meg, melyre
 a szülőket és az intézet jötevőit, vala-
 mint az érdeklődőket mély tisztelet-
 tel meghívja az *Igazgatóság.*

Önnállósítási alaplól létesített új üzlet

**Vadász, horgász, bórdiszmű, illat-
 szer, háztartási és játékaru szak-
 üzlet megnyitott** A n. é. közönség szives
 pártfogását kéri

JAKAB LÁSZLÓ Rákóczi-út 4 szám.

**HÁZAT AJÁNDÉKOZOTT A FINN
 PARLAMENTI MANNERHEIM TA-
 BORNAGYNAK.** Helsinkiből jelen-
 tik: (Stefani.) *Mannerheim* tábor-
 nagynak a finn parlament házat aján-
 dékozott a nemzet hála jeléül azért,
 hogy a tábornagy olyan sok esetben
 mentette meg a finn anyák és gyer-
 mekek otthonát.

„Keresztények Szövetsége” alakulo
 közgyűlésére meghívja tagjelöltjeit 1942
 június 21. délután 3 órára Rákóczi-ut
 12. Baross Szövetségbe. Tárgy: Alap-
 szabályok megállapítása, elfogadása.
 Megalakulás kimondása. Igazgatóság.
 Felügyelőbizottság. Vezérigazgató meg-
 választása. Belépések aláírása. Tiszte-
 lettel: Szervezőbizottság.

**HÓSI HALÁLT HALT A DÁN ÖN-
 KÉNTES HADTEST PARANCSONKA.**
 Kopenhágából jelentik (MTI.) A NTI.
 jelenti: *Schalburg*, a dán önkéntes had-
 test parancsnoka, a keleti arcvonalon
 csapatai élén hősi halált halt.

**UJABB MÉRÉNYLET FRANCIA-
 ORSZÁGBAN.** Párizsból jelentik:
 (NTI.) Rannesben robbanó anyaggal
 merényletet követtek el a holsevista-
 ellenes önkéntesek légiójának helyi-
 sége ellen. Az anyagi kár jelentékeny-
 len, azonban emberéletben kár nem
 esett. (MTI.)

Korona Filmszínházban szombattól Babay József legszebb regényé-
 nek filmváltozata **SZELECZKY ZITA** bravuros alakítása

ROZSAFABOT

Timár József, Rózsahegyi K., Berky, Juhász, Gózon stb.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **Mezeinél**
 Szabadság-utca 12. sz. Hálók, kombináltszobák, előszobák, konyhák,

**JUNIUS 14-ÉN TARTJÁK MEG
 A MONIKA SORSJEGYHUZÁSÁT.**
 A nagyváradi róm. kat. egyházköz-
 ség Sz. Monika Asszonycsoportja
 tisztelettel értesíti a mélyen tisztelt
 közönséget, hogy a június 7-ére hír-
 detett huzást technikai okokból *jú-
 nius 14-én* tartják, a plakátokon fel-
 tüntetett helyen és időben.

**TORNAÜNNEPSÉG A „DOBÓ KA-
 TICA” POLGÁRI LEANYISKOLÁBAN.**
 Vasárnap, 7-én délután fél 5 órai kez-
 dettel tornaünnepséget rendeznek a
 „Dobó Katica” polgári leányiskolában.
 Szabadgyakorlatokat, énekes játékokat
 és különböző magyar táncokat mutat-
 nak be.

Leventék figyelem!

A június 7-én Nagyváradon meg-
 tartandó levente-napon a református
 leventék istentisztelete a kiadott
 rendeltől eltérőleg a *körösparti re-
 formátus templomban* lesz megtartva,
 mivel a Teleki-utcai templom más
 istentiszteletre van lefoglalva. Gyü-
 lekező a ref. leventék részére ref.
 vallásu oktatók vezetésével a körös-
 parti templom előtt 8.30-kor. Meg-
 nem jelentek a hiányzásért legszigor-
 rubban lesznek felelősségre vonva.
 Iskolás leventékre is kötelező!

Ertesítés

A MÁV Nagyvárad Vasutasok
 Köre értesíti tagjait, hogy f. hó 7-én
 este fél nyolc órai kezdettel ismerke-
 dési összejövetelt tart a kör helyisé-
 gében (Hegyesi Márton-u. 4. szám
 alatt), melyre ezton hívja meg a kör
 tagjait, a tagként belépni óhajtokat
 és mindazok kedves osaládtagjait a
 Vezetőség.

HIRDETÉS

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestü-
 let Ruházati és Textil Iparosok Szak-
 csoportjának kézbeseítője, a honvéd-
 ség, füsttelen-nap és hadbavonultak
 családjának részére kibocsájtott
 gyűjtővet elvesztette, kérjük a be-
 csületes megtalálót szakcsoportunk
 írodájában azt leadni, aki pedig a
 fenti gyűjtőivel igazolvány nélkül tag-
 jainknál megjelenne, a legközelebbi
 rendőr őrszemnek átadni szivesker-
 jék. *Szakcsoport Elnöksége.*

HIRDETÉS

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestü-
 let Ruházati és Textil Iparosok szak-
 csoportja 1942. június 6, illetve 7-én
 d. e. 10. órakor tartja évi rendes köz-
 gyűlést az Ipartestület nagytermé-
 ben, Mezei Mihály-utca 4. szám alatt.
 Kérjük tagjainkat, hogy azon teljes
 létszámmal megjelenjen sziveskedje-
 nek, annál is inkább, mivel céna
 utalványaikat is átvezetik. *Elnökség.*

Olcsón — jót!
 Női kombinét
 nad rágot
 Divatos divatbluzt
 nyári férfiinget
 régi jó minőségben
 nagy választékban

HORVÁTH

HARISNYAHÁZBAN
 HLATKY ENDRE-UTCA 8.

A Magyar csárda

a **Félix-fürdő** legkellemesebb szórakozóhelye
 Estenként **szabadbansült erdélyi flecken.**
 Kifűző italok, elsőrangú cigányzene. A nagy terrasszon
 délután és este a közkedvelt **Kozák Arpad** kombinált
 zenekara szórakoztatja a fürdőközönséget.
 Szives pártfogást kér:
Balázs Ferenc vendéglős.

Jelentkezni lehet a nagyváradi Szent
 Orsolya-rendi leányliceumba. A tanító-
 nőképző alapjául szolgáló négyéves
 leányliceum I. osztályába jelentkezhet-
 nek és felvételt nyernek mindazok a
 keresztény növendékek, akik a leány-
 liceum vagy a polgári iskola négy osz-
 tályát jeles vagy jó eredménnyel elvé-
 gézték, 17. életévüket nem töltötték be
 és hivatást éreznek a tanítónői pályá-
 ra. A négy osztály elvégzése utáni
 érettségi ezenkívül képesít minden tan-
 nárképző főiskolára való felvételre és
 gyakorlati pályákra; s erre épül a ta-
 nitónőképző is. Az újitpueu leányli-
 ceum tanterve különös tekintettel van
 a gyakorlatiasságra, a nevelési ismer-
 retekre és mindarra, ami szükséges az
 urinó számára otthonában és társadal-
 mi körében. A Szent Orsolya-zárda 80
 éves multa visszatekintő tanítónőkép-
 zője az új időknek megfelelően, ebben az
 új formában kelt életre az elmúlt tan-
 évben s az 1942-43. tanévben az I. és
 II. osztályba fogad el jelentkezőket.
 Irásban folyamodni a felvételért nem
 kell. Szükséges iratok: anyakönyvi ki-
 vonat, utolsó iskolai és upraoltási bi-
 zonyítvány. Jelentkezés a zárda veze-
 tőségénél Szilágyi Dezső u. 5. szám. Az
 iskola egészséges, modern internátus-
 sal kapcsolatos.

**DIJMENTES TÁVBESZÉLŐ NÉV-
 SOR** csak távbeszélő állomás (fővo-
 nal) után jár. A nagyváradi posta-
 igazgatóság tehát ezton értesíti a
 nagyváradi távbeszélő előfizetőket és
 érdeklődőket, hogy mindazok, akik
 a folyó évi május hó 16-án megje-
 lent *nagyváradi távbeszélő névsor*
 megmaradt példányaiából óhajtanak
 venni, darabonként 1 pengős árban
 a Nagyvárad 1. számú postahivatal-
 nál és a Nagy Sándor-utcai távbeszélő
 központban azt beszerezhetik.

KORMÁNYVALSÁG IRAKBAN.
 Istanbulból jelentik: (NTI.) Bagdadi
 jelentés szerint *Nuri* pasa, iraki mi-
 niszterelnök benyújtotta lemondását,
 azonban újra őt bízták meg az új
 kormány megalakításával. (MTI.)

A **LEGÉNYEGYLET** a vasárnapi
 Szent László plébániai urnapi kör-
 meneteken testületileg vesz részt az
 egyesület zászlói alatt. A megjelenés
 a 9 órakor kezdődő szentmisére kö-
 telező. *Igazgató.*

**ALÁ HUZÓDOTT AZ ESŐ ELŐL
 — MEGÖLTE A VILLÁM.** Pécsről je-
 lentik (MTI.): Peterd község határában
Mozsgay András 68 éves gazdálkodó lo-
 vával a vihar elől egy szilfa alá huzó-
 dott. A villám belecsapott a fába. A
 gazda és lova életét vesztette.

TEMETÉS. *Biró* Ferencné, *Uhin* Er-
 zébet temetése vasárnap lesz a Sztaro-
 veszky-utca 16. szám alól. — *Pintye*
 Mihály 62 éves korában meghalt. Teme-
 tése vasárnap 4 órakor lesz a Haller-
 kápolnából. Erdélyi „Concordia.”

IRÉN NÉNI MESÉI

Igazmondó sárgarigó

Volt az egyszeri bíró kertjében egy nagy, terebélyes cseresznye fa s annak a leges-leghegyében lakott egy sárgarigó.

Mást se tett áldott nap a huncut, csak egyik ágról a másikra ugrált, billegtetette a farkát, no meg füttyözött. De olyan vig notákat, hogy aki meghallotta, menten táncra igazította a lábát. Egy harmatos reggelen jó kedvvel ébredt megint a madár. Hogyne ébredt volna, mikor olyan szépen ragyogott a nap s a fa teliden-teli volt mézizű piros cseresznyével.

— Tullió, jaj be jó... tullió, jaj be jó... — bokázott örömben az egyik hajlé ágon s csipegette a piruló szemeket.

A ház előtt, egy cifra lócán üldögélt a bíró. Fújta a füstöt nagy komótosan a cselmeci pipából.

Meglátja a madár s jókedvében elrikkantja magát:

— Tullió-lió, huncut a bíró!
— Tullió-lió, huncut a bíró!

Hej, felpattant ültéből a koma. Tekerte a nyakát jobbra-balra s nézte, kuttatta, hogy ki meri az igazságot így szemébe vágni.

Még a palánkon is átkukucskált, hátha a szomezéd fia incselkedik vele.

De bizony sehöl egy lelket se látott. Így hát visszatepedett a faragott lócára.

Alig szippantott kettőt a meggyfa-pipaszárból, a kelektója rigó megint rákiáltott:

— Tullió-lió, huncut a bíró!

— Huncut vagy te magad, — kapta le a süvegét az ember, mert közben meglátta a madarat s kezdte ríogatni vele.

De az meg se rebbent, csak fújta tovább a magát, olyan harsány hangon, hogy a fél falu odagyúlt a kerítés alájához.

— Hesse! te cudar, elmenj a portárról — lóditotta felé ujból a főveget, az meg sopp! — fennakadt az egyik zöld-leveles ágon.

No, erre még nagyobb méregbe gurult a bíró. Olyan lila lett a tarkója egyszeribe, mint a viola virág.

Sajnálta roppant a szép turi süvegét, meg restelte is, hogy így elhírelj egy mihaszna madár.

— Megállj csak, nem sokáig figurázol velem! — rázta dühösen az öklét. Azzal farkon fordult s heugrott a házba.

Egy szemhunyás mulva már jött is vissza az éles szekercével. Nekiesett a fának s addig csapdosta, vágta, míg egyszer csak kidőlt. A rigó meg huss! — elrenült róla s szállt, szállt, meg sem állt Ködmön király aranyos kertjéig. Ott aztán rátelepedett egy magas diófára.

Furesa egy fa volt ám az. Minden áldott évben csak három szem aranydiót termett. Azaz csak termett volna, mert mire megért, mindig lelopta valami csalafinta lélek. Pedig Ködmön király száz nyalka katonát állított mellette.

Egy szép napon égni kezdett megint

az aranyos dió. Ugy villogott, ragyogott, mint a csillag, a nagy, sötét levelek között. A kelektója rigó meg ott ugrált körülötte s örömben folyton kiabált:

— Tullió-lió, érik a dió...

— Tullió-lió, érik a dió!

No, amint meghallotta a király, küldte azonnal a tengernyi istrázeát. Azok aztán éjjel-nappal lesték, pillogták az ágat, nehogy valaki elcsenje előlük.

Am egyik hajnalon csak elnyomta őket is az álom.

Épp javában hortyogtak s fújták hüppögve a kását, mikor leosont közéjük egy kastélybéli inas. Hórihorgas, gémlábú legény volt s Tóniónak tisztelték ő kelmét.

Óvatosan körülnézett, azzal necc! — odaugrott a fához s nagy hirtelen letépte az egyik aranyos diót.

No, a rigó se volt rest.
— Tullió-lió, oda a dió...

Tullió-lió, viszi Tónió! — rikoltotta torkaszakadtából.

— Hopp, megvagy gézengúz! Hát te dézsmálod a király diófáját? — serkent fel a stráza s füllöncsipe a fickót.

Vitte nagy diadallal Ködmön király elé.

Ott aztán rendre elbeszélte, hogy adott ki a tolvaj Tónión a derék sárgarigó.

Hej, megörült a király. Nyargalt lefelé a kertbe. Rádobta palástját egy kökénybokorra, a gyémántos papucsat meg lerugta két felséges lábáról s egy minuta alatt felmászott a fára.

Megfogta a rigót s vitte boldogan a palotájába.

Csináltatott neki aranydrótból szép sárgaréz kalickát s abban tartogatta máig is ő kelmét.

És azóta senki sem lop Ködmön király udvarában. — félnek, hogy a huncut rigó mindenkinek kikéltia.

Ábris és Ábrahám

Irtó: Ákosyné Eötvös Irén

II.

Utána életépárja. Rebeka asszony topánkás lába szaporázta a lépést. Módsan suhogott selyem viganója, táréttotyos fiketője meg úgy libeggett, mint egy szitakötő.

Ábriska hátul kocogott. Félsemével folyton az elemozsiás kosarat leste, smit szadva cipelt utánuk az udvaros gyerek. Mentek, mendegéltek.

Gyalogos népek baktattak, siettek az országúton s porzott a sok vásáros szekér, uri hintó a híres sokadalomba.

— Én, bizietők, nem kutyagolok tovább egy... Itat se! — gondolta Ábris nagy hirtelen felszökött az egyik nyel... székérre. Duzzadó zsákok hever... csúcs hegyén-hátán. Óvato... furakodott s hogy ne töltesse kiába drága idejét, elkezdte rácsalni az egyiket.

Édesizű buzalisztet izlelt a nyelve s ettől fogva még nagyobb szorgalommal folytatta a munkát.

No, lappedtak is a zsákok egymás után, mint a lyukas hólyag, merthogy a

tengersok lyukon vigan csordogált kifelé az áldott fehér por.

Megijedt ezörnyen Ábris. — Ebbül nagy baj lesz! — gondolta s lengrott eebten a haladó szekérről. Nyalta, porolta lisztes bundáját erősen, nehogy megsejtse bárki, miben szorgoskodott s már tisztára kefélkőzve, ártatlan orcával üldögélt az árok szélén, mikor éktelen sápitózással megérkeztek jószágos szülei.

— Hát te, cicafograló gézengúz, — dörmög rá az apja. — hogy kerültél ide?

— Mióta keresünk, kajtatunk, szerelmees gyermekem, — hüppögte a tekintetes asszony.

— Engem aztán egy fránya nagy madár repített ide, — vallotta a szót huncut szemmel Ábris.

— Jaj, lelke-fiacskám, csak nem tett valami kárt benned? — ijedt meg az anyja.

— Dehogy tett, dehogy tett — mosolyodott el, átlátva a szitán a tekintetes úr, — nem látod, hogy csak az orra hegye lett lisztes a nagy repülésben? — Azzal már kocogtak is tovább nagy békességesen.

(Folytatjuk.)

KIS TÖRTÉNELEM

Könyves Kálmán

Szent László királyt, Könyves Kálmán, I. Géza fia követte a trónon (1095—1116.)

Kálmán király méltó utóda lett Szent Lászlónak. A szellemekben oly kiváló király, korának valamennyi fejelmét fölülmulta. Tudományokban való jártasságáért s mert már abban az időben is szerette a könyveket, krónikáink Könyves Kálmánnak neveztek. Egy lengyel író, a világ leg-tudósabb királyának mondja.

Megszerezte Dalmáciát, de főerde me a művelődés terjesztésében állott s hódításainál is nevezetesebbek törvényei, melyek a király nagy tudását, mély bölcsességéről és korát meghazudtoló felvilágosodottságáról tesznek tanuságot.

Igy például: ritkábban alkalmazta a halálbüntetést, eltörölte a kivallatást, s a bűbájások és varázslók ellen is intézkedik.

Megszüntette a boszorkánypróket kimondván, hogy boszorkányok nincsenek s így véget vetett a sok ártatlan ember megkínzásával és halálával járó boszorkányégetésnek.

Mágyory Lajos

25 éve fennálló
URIDIVAT SZABÓSÁGA
a Kat. Körben

Lesz még béke a világon

Gsöndes nyári éjszakákon
Sokszor arra gondolok,
Lesz még béke a világon
Mikor fegyver nem ropog.

Jöjj el, jöjj óh, áldott béke,
Töltsd be hát a szívedet,
Ne legyen több gyűlölködés
A földön, csak szeretet.

SZILAGYI ERZSÉBET
V. oszt. tanuló.

Kis fejtörő

1.

$$\frac{1}{0} \quad a \quad \frac{at}{vo}$$

2.

$$DI \quad \frac{Y}{vá} \quad na \quad na$$

Beküldte: Szolomáyer Kató.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

Könyv és Kultúra

„Üdvözlégy szabadság”

Erdélyi fiatal költők versantológiája

As idej könyvnap nagy erdélyi eseménye az a versantológia, amelyben Erdély fiatal költői a felezabadulás élményére adnak választ. Ez az antológia nyolc fiatal erdélyi költő verseit foglalja magában. Magyarország és Erdély uniójának a nagy „történelmi pillanatnak” szülötte. Irodalomtörténeti ósét az idetova száz ceztendeje szintén Kolozsvárott napvilágot látott Unió—Zsebkönyvben tiszteli. Tanuságtétel akar lenni arról, hogy Erdély fiatal költőiben — a nagy elődökhoz méltóan — elevenen él a történelmi lelkiismeret s a nemzet sorsának szüntelenül vigyázó gondja. Kiválólag, hogy az erdélyi magyar költő hazaelményét éppen olyan nagy himnikus felkesedés, illetőleg önemésztő tépelődés hangján fejezi ki, mint szerencsésebb nemzetek fiai a lélek sajátosabb megrendüléseit. S az élmény elemien őszinte volta teszi érthetővé a szorongó lelkiismeret gyakori megszólalását; illő-e, időszerű-e a határtalan örvendezés, amikor „hadak s vadak” szokatlan mértékben megzaporodtak s a körülöttünk ide-oda mosodó országhatárok Európája felett éjjel-nappal süvöltöz a Rének hangja?

De vannak ebben a gyűjteményben szépszámmal nem éppen történelem ihlette költemények is: a költő szerelmet, vagy emléket énekel meg, mintegy annak biztonságáéppen, hogy nehéz háborúk és nehéz telek szakában is egyre virul kis sorsunk vidékén az élet teljessége.

A Jekely Zoltán, Kiss Jenő és Szabédi László gondos és hozzáértő szerkesztői munkáját dicsérető kötet előszavából idézett mondatok talán mindennél jobban és teljesebben világítanak rá a tartalmas és teljességre törekedő antológia célkitűzéseire. A kötet költői: Derzi Sándor, Hegyi Endre, Horváth Imre, Horváth István, Jekely Zoltán, Kiss Jenő, Szabédi László és Varró Dezso. Nevüket ismeri már Erdély versszerető lakossága, sőt jórészt az erdélyi és keletmagyarországi partiumon túl lakó magyar nyelvű község is. Itteni együttes felvonulásuk azonban talán még az eddiginél is szebben és erőteljesebben példázza a fiatal erdélyi költők lírájának mélyességét és színeit. Az antológia kiadója szentgericeai Jakab Jenő, — aki maga is ennek a nemzedéknek tagja — valóban minden elismerést megérdemel, mikor lehetővé tette ennek a kötetnek a megjelenését s bizonyos, hogy a kereskedővel közönség ugyanolyan szeretettel és megbecsüléssel fogadja majd ezt a könyvet, amilyen szeretettel és olvasóink megbecsülésével indították útra kiadói és szerzői a magyar könyv ez évi ünnepén.

KOLIBRI

helyiségében
Rákóczi-út 3. Tel. 16-66.
Az uri közönség kedvenc találkozó helye.
Világvárosi hangulatról
Galló Joli, Jobbágy Anni, Kovács Ibolya, Fehér Lia, ezeti Olga, énekesnők és Nályi Pál művész zenekara gondoskodnak.
Gyönyörű fedett- és kert-helyiség.

GAZDASÁGI ÉLET

Szappanpelyhely és mosópor előállítására és forgalombahozásá ra vonatkozó tilalom

A m. kir. Iparügyi Miniszterium 34.800—1942. számú rendelete értelmében a szappanpelyhely és mosópor előállítására és forgalombahozatalára vonatkozólag az alábbiakat hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására:

Szappanpelyhely üzleti forgalombahozatal céljából előállítani és forgalomba bocsájtani a fenti rendelet hatálybalépésétől kezdve (1942. május hó 28.) tilos.

A rendelet hatálybalépése előtt előállított szappanpelyhely 30. nap alatt lehet üzleti forgalomba bocsájtani.

Egységes mosóport csak egyféle minőségben és pedig úgy szabad előállítani és üzleti forgalomba bocsájtani, hogy az legalább 9.8 százalék, de legalább 10.2 százalék elszappanosított zsírsavat tartalmazzon. A fenti rendelet hatálybalépése előtt előállított mosóport 30 nap alatt lehet üzleti forgalomba bocsájtani.

Vizlággyítás, áztatás, öblítés, továbbá tisztítás (surolás) céljára szolgáló készítményeket csak por alakban lehet előállítani és üzleti forgalomba bocsájtani. A vizlággyító, áztató és öblítő porok elszappanosított zsíradékokat, vagy zsíradékszarmazékokat nem tartalmazhatnak. A tisztító (suroló) porokat elszappanosított zsi-

radéktartalommal, vagy anélkül lehet előállítani, de legfeljebb 3. százalék zsíradékokat tartalmazhatnak.

A vizlággyító-, áztató-, öblítő- és tisztító porok csomagolásán fel kell tüntetni a készítő nevét, vagy cégét, üzletének (telepének) helyét, a csomag tartalmának tiszta súlyát, — amennyiben pedig a tisztító-por zsíradékokat is tartalmaz, a zsírsav tartalom százalékarányát és végül a „vizlággyító port”, „áztató por”, „öblítő por”, „tisztító por”, vagy „surooló por” elnevezést.

A fenti rendelet hatálybalépése előtt előállított nem poralaku, vizlággyítás, áztatás, öblítés, tisztítás, surolás céljára szolgáló készítményeket, továbbá a 3. százalékon felüli zsírsav tartalmu tisztítóporokat a rendelet hatálybalépésétől számított 60. nap alatt lehet üzleti forgalomba bocsájtani.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a fenti rendelethez foglalt intézkedések valamelyikét megszegi, vagy kijátssza.

Nagyvárad, 1942. június hó 2-án.

Dr. Gyapay László s. k. h. polgármester.

A burgonya forgalmának szabályozása

A m. kir. Közellátásügyi Miniszterium 106.600—1942. rendelete értelmében az 1942. évi termésű burgonya forgalmának szabályozása tárgyában az alábbiakat hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására:

1942. évi termésű burgonyát fajtára, minőségre és mennyiségre való tekintet nélkül egyik község (város) területéről a másiknak területére csak a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés és a Magyar Burgonyakiviteli Egyesülés szállíthat.

A termelő budapesti háztartása szükségletének ellátására saját termésű burgonyáját 3. métermázsát meg nem haladó mennyiségben a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete által díjmentesen kiállított igazolás alapján közforgalmu fuvarozási vállalat útján, valamint általában tehergépkocsival lakására szállíthatja.

Termelők vidéken fekvő háztartásának szükségletére saját termésű és 3 q-t meg nem haladó mennyiségű

burgonyának szállításához, úgyszintén gazdasági cselédek, vagy más alkalmazottak terményjórándóság fejében kapott burgonyájának szállításához a háztartás helyére illetékes közellátási kormánybiztos, illetőleg Nagyváradon a Közélelmezési Hivatal adhat igazolást.

Az 1942. évi termésű új burgonya legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói ára a m. kir. Közellátásügyi Miniszterium 81.900—1942. számú rendeletével van megállapítva. Megjelent a Budapesti Közlöny 123. számában. (A rendeletet már ismertettük. Szerk.)

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a fenti rendelkezéseknek a burgonya szállítására és legmagasabb árára vonatkozó intézkéseit megszegi, vagy kijátssza.

Dr. Gyapay László s. k.

h. polgármester.

A színméz és a kiadagolt méz fogyasztói ára

A m. kir. Közellátásügyi Miniszterium 61.600—1942. számú rendelete értelmében az alábbiakat hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására:

A színméz legmagasabb fogyasztói ára fenti rendelettel az ország egész területén kg-ként 4.10 P-ben lett megállapítva.

A kiadagolt méz legmagasabb ára az előző bekezdésben megállapított árnál a következő ártöbblettel magasabb:

- egy kg-os üvegekben kg.-ként 8 fillér,
- fél kg.-os üvegekben kg.-ként 10 fillér,
- negyed kg.-os üvegekben kg.-ként

20 fillér, nyolcad kg.-os üvegekben kg.-ként 32 fillér.

Ezen ártöbblet az üvegbetét összege, — amely az üveg beszerzési árnál legfeljebb 20 százalékkal lehet magasabb — külön hozzászámítható.

Minden olyan természetes, vagy jogszemély, akinek birtokában fenti rendelet megjelenése napján (1942. május 30.) 25 kg.-nál több méz van, köteles teljes készletét a tárolás pontos helyének és a tulajdonos nevének megjelölésével a m. kir. Közellátási Hivatalhoz (Budapest, IV. Nagymező-utca 1.) 1942. évi június hó 10-ig írásban bejelenteni.

Minden kereskedő, vendéglátóiparos és feldolgozó a fenti rendelet hatálybalépésének napján meglévő teljes méz készlete után a „Közellátásügyi Miniszterium Országos Közellátási Hivatal letéti számla, Budapest 150.783. számú postatakarék-pénztári csekk számlára a rendelet megjelenését követő 3 napon belül köteles az alábbi árkülönbözetet befizetni.

- a) Nagykereskedő q.-ként 60 P-t.
- b) Kiskereskedő q.-ként 70 P-t.
- c) Feldolgozó és vendéglátóiparosok q.-ként 60 P-t.

Nagyvárad, 1942. június 2-án.

Dr. Gyapay László s. k. h. polgármester.

Megállapították a sertés és a különböző husipari termékek árát

(MTI) A közellátásügyi miniszter most kiadott rendeletével újra szabályozta a sertésekért és különböző husipari termékekért kifizethető legmagasabb árakat. A rendelet összefoglalja a sertés áraknak és husipari termékek árának szabályozása tárgyában korábban kiadott rendeleteket. A sovány sertés ára változatlan maradt. A hizott sertésnek az eddigi csoportos beosztást eltörölték és az ország egész területére egységes árakat állapítottak meg. Általánosságban az árak 18. fillérrel magasabbak. A husipari termékek fogyasztói ára csupán egyes esetekben, kismértékben változik. A fogyasztói árak az eddigi első termelői árkörzetben emelkednek, ahol az egységes sertésárak megállapítása folytán az szükségességé vált.

Házépítési kölcsönt kaphatnak a tehermentes telekkel bíró munkások

Budapestről jelentik: (MTI) A munkásépítő akció keretében az iparügyi miniszter nemcsak azt akarja elérni, hogy a nagyobb ipari, kereskedelmi és hányavállalatok megfelelő lakásokat bocsássanak a munkások rendelkezésére, hanem arról is gondoskodni kíván, hogy maguk a munkások is építhessenek családi házat. Ebből a célból saját személyében is kölcsönt kaphat az a munkás, akinek tehermentes telke, vagy tőkéje van.

Magyar urinők kabát, kosztüm és ruháikat
Mágoryné
Katona Böské-nél
varratják.
Kath. Kör épület.

SPORT

Hatalmas küzdelmet ígér a vasárnapi Szolnok-NAC találkozó

(Nagyvárad.) — Vasárnap olyan sporteseménye lesz Nagyváradnak, melyre nemcsak a körösparti város, de az ország egész sporttársadalmára felfigyel. A Szolnok városas csoda-csapattá kinőtt tizenegye játsza bajnoki labdarugómérkőzést zöld-fehér csapatunkkal az Erzsébet-ligeti pályán. A tiszaparti együttes nemcsak a Magyar Bajnokság egyik legkomolyabb bajnokjelöltje, de európai viszonylatban is a számottevők közé tartozik. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint éppen az Urnapi HASK (Zágráb) elleni nagyszerű 3:0-as győzelme. Érthető tehát az a várakozás, mellyel a vasárnapi mérkőzés elé nézünk, amikor az NB két legharcosabb szellemű csapata ad egymásnak nagy találkozót. A szolnokiak egyébként még ma megérkeznek Nagyváradra, ahol ezuttal tartják első bemutatkozásukat. Mint egy ma reggeli jelentés mondja, a következő csapat indult útnak Mőre edző vezetésével: Horváth, Csabai, Kispéter, Selmeci.

Szücs, Fazekas, Szántó, Kolláth, Laborecz, Nagy és Korom. Fogadásukra a NAC vezetősége mindent elkészített.

A vasárnapi mérkőzést egyébként végignézi Fábián József is, aki a látottai nyomán válogatni fog a horvátok elleni magyar csapatba.

N. Törekvés-KEAC

A holnapi eseményzámba menő nagy mérkőzés pontban 6 órakor kezdődik az Erzsébet-ligeti pályán. Előtte a Nagyvárad Törekvés játszik bajnoki mérkőzést a kolozsvári egyetemisták csapatával. Jó formában levő piros-fekete csapatunktól győzelmet várunk.

Elmarad az NSE ma esti uszóversenye

(Nagyvárad.) Mint velünk közlik, az NSE uszószakosztálya ma estére tervezett uszóversenyét, vizilabda mérkőzését és garden-partyját technikai okok miatt későbbi időpontra kénytelen elhalasztani.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél
részletre is. Javítások olcsón Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

RÁDIO

VASARNAP, JUNIUS 7.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Mátraj Gyula kamarás, az Örökimádás templom lelkésze mondja.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Mátraj Gyula kamarás, az Örökimádás templom lelkésze mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsi kaputéri templomból. Igét hirdet Virányi Kamil székesfehérvári lelkész.
- 12.15 Levente műsor.
- 12.55 Tézene a Bástya-sétányról. A Légierők fuvózenekara játszik.
- 13.10 Petőfi és Gyóni verseiből előad Lehotay Árpád.
- 14.00 Zenekari művek és dalok.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.45 László Imre énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 16.40 Dr. Vas Olga előadása.
- 17.20 Radics Gábor jazz-együttese.
- 17.45 Hangképek a Fényes-cirkusz műsorából.
- 18.10 Az 1. honvédegyezred zenekara
- 19.20 Mikrofonnal a természet titkai között.
- 20.20 Hangképek a vasárnap sportjáról. Majd: Sporteredmények.
- 20.45 Gítár-est.
- 21.40 Hírek, löversenyeredmények.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Magyar nóták.

Budapest II.

- 11.15 Temesvári Rácz József cigányzenekara
- 12.15 Tézene a Bástya-sétányról. A Légierők fuvózenekara.
- 15.00 Megyeri Gyula tánczenekara.
- 15.50 Dr. Fedák Ágota vidám csevegése
- 16.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 17.00 A szevillai borbély Opera. Hang-
lemez.

- 19.15 Dr. Móricz Virág előadása a kínai és japán tussfestésről.
- 19.40 Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Kamarazene.
- 21.00 Kittenberger Kálmán felolvasása.
- 22.00 Rádiózenekar.

HÉTFŐ, JUNIUS 8. Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.00 A szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem díszdoktorrá avatja Mannerheim Gusztáv báró tábornagyot, a finn hadsereg főparancsnokát. A közvetítést az egyetem aulájából vezeti: Budinszky Sándor.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Hinczky László szalonzenekara.
- 15.20 Rácz Berczi cigányzenekara.
- 16.15 Bakos József dr. előadása.
- 17.15 Budapest Székesfőváros Gázművei Önképzőkörének énekkara.
- 17.40 Árpád-házi Boldog Margit, a penitenciás királyné. P. Fehér Mátyás előadása a jubileumi év alkalmából. Felolvasás.
- 18.00 Solyomsey Lajos jazz-zongoraszám.
- 18.15 Kniezsa István dr. előadása.
- 18.30 Szalonótés.
- 19.20 Machán Tibor előadása.
- 19.30 Népdalféltára.
- 20.00 Nietzsche Petőfi-dalai.
- 20.45 Rádiózenekar.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Pátria tánclemez.

Budapest II.

- 18.20 Solyomsey Lajos jazz-zongoraszám.
- 18.35 Német nyelvoktatás.
- 19.05 Szalonótés.
- 19.30 Marék Antal dr. felolvasása
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Vidám lemezek.

- 20.40 Molnár Ernő dr. előadása.
- 21.00 Uj német filmmuzsika.
- 21.25 Részletek a június 6-i kolozsvári Irodalmi est műsorából.

KEDD, JUNIUS 9. Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Barabás Lidia hegedűl.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sthymmel Miklós tánczenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.10 Gyermekdélután.
- 17.15 Falvai Mihály, dalokat énekel.
- 17.40 Hoffmann Edith dr. előadása.
- 18.05 Amire ma szövetségeseink menetnek.
- 18.30 Németh László beszél.
- 19.20 Magyar nóták.
- 20.10 Mozart hangverseny.

Fűszer-, csemenekereskedők és vendéglősök figyelmébe!

Megnyílt az első keresztény ásványvíz nagykereskedés. Raktáron tartók mindennemű ásvány- és gyógyvizeket. SZANTAYNE, Gerliczy-utca 22. Telefon: 14-33.

22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

23.25 Hanglemez.

Budapest II.

- 17.15 Ruzsin hallgatónknak.
- 17.40 Peskó Zoltán orgonál.
- 18.05 Olasz nyelvoktatás.
- 18.35 Mezőgazdasági felőra.
- 19.00 Liszt-művek.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Melles Béla-zenekar.
- 21.30 Boldizsár Iván elbeszélése.
- 22.10 Bura Sándor cigányzenekara.
- 22.10 Mecseki Rudolf és Szőnyi Jenő kétzongorás jazz-műsora.

APROHIRDETÉSEK

Levelezés

Diplomás, 35 éves üzemtulajdonosnak üzen; kiadóhivatalunk, hogy újság utján való ismerkedés közvetítésével nem foglalkozunk, mert azt komolytalanok tartjuk és játéknak a legszentebb dolgokkal. Miután címét nem adta meg, sziveskedjék a kiadóba fíradni és a hirdetési díjként leveléhez mellékelni összeget visszavenni.

Lakás

4 szobás magánháza levő komfortos lakásomat elcserélném 2-3 szobás földszintessel. Címét a kiadóba kérek. 561

Teljesen különbejáratu, elegáns vriszoba, egyedülálló urnak kiadó. Cím: Ungi szűcsnél, Rákóczi-ut 31. 559

Különféle

Hirdetmény. Nagyváradhoz közel, Körösszegapáti határában, Kutas pusztán 76 katasztrális hold buzatermő prima bírtok, tanya és gazdasági épületekkel bérbeadó, 2 mizsa öuzaholdandó. A mostani bérlő Balogh intéző. Told. Komoly igénylők írjanak dr. Harasztyné, Budapest, Városmajor-u. 18. 547

Izletes konyha, jó borok Mátyás-életterem kerthelyiségében. Szilágyi Dező utca 5. 553

Adás-vétel

Hántolt új borsó úrhivatali által megállapítandó egységáron előjegyezhető Vargha László nagykereskedőnél, Bemer-tér 4. 557

Tolósulyos nagy tizedes mérlegeket, írászatokat, székeket megvételre kerestünk. Telefon 21-93. 599

Jóhangu használt zongorát vagy pianót megvételre keresek. Gerliczy-utca 15. 553

Eladó piacnál Széles-utca 3. számú üzletház berendezéssel, kétrészből is. Tulajdonos. 552

Szerencse utca 14. (Nílgesztelep) lakóház 400 négyzetméteres terekkel sürgősen eladó. Megbízott Dr. Horváth József ügyvéd, Kapucinus-utca 6. 550

Szülő Körösoldalon 8 hold, melyből 1 ültetett, eladó, 18.000. Közvetítés díjazva. Gombós-utca 32. Áduttán 2-3. 549

Kis magánház Gillányi-ut mellett sürgősen eladó. Érdeklődés Frangepán-utca 21. 548

Eladó költözés miatt jutányosan egy hentes pult kőlappal és részfogasokkal Szöllőtelep-u 10. 496

Eladó konyha, konyhaszekrények, mosógép, szőnyeg, szőnyegek, 3 szobától 6-ig Szabad-utca 11. ajtó 5. 532

A beteges érzékeny hölgyek állt. ködését komplikálja a mai divat, mert érzékenységek megnehezíti a test formázását. — Ezt elhárítja KOVATS SANDORNÉ specialista fűzőpótlója, haskötője, formafűzője, melyek a szervezet eredeti helyükre visszazsoritják, az alakot ideálisan formálják, az esetleges fájdalmakat megszüntetik, enyhítik, kényelmes, jó érzést biztosítanak. (Nílgesz-telep, Szent Gallért-u. 10.)

30.000 darab új téglá eladó. Cím a kiadóban. 500

Dió kombinált szoba, nagyon szép. Antik könyveszekrény, íróasztal és fotel eladó. Cím: Zálányi cipészüzletben, Rákóczi-ut 16. 533

ALLÁST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Allást keres

Gépirónó, perfekt, többéves irodai gyakorlattal, gyorirástudással azonnal állást keres. Címeket a kiadóba 512

Allást nyec

Kazánfűtőt, lehetőleg fűtő vizsgával keres itteni iparvállalat. — Ajánlatok „Megbízható” jellegére a kiadóba kéretnek. 563

Keresztény úgynök fényképnagyításhoz, ugyanott jól rajzoló tanítvány felvétetik. Bethlen Gábor-u. 26. 558

Perzsázó leányokat és tanulókat állandó munkára felveszek. — Hlatky Endre-u. 1. II. 7. 656

Tannló felvétetik Szabadság-u. 12. butorfestőnél. 555

Hölgyeknek és nyugdíjasoknak nagy mellékkereseti lehetőség. Szent Gallért-u. 1 szám. 554

Önálló segéd munkást felveszek, Kádár nődivatszalon, Szent János-u. 4. — Ugyanott egy fekete kosztüm eladó. 551

Elveszett

Elveszett kedden este fél 6 a Fő-utcától az Ezredévi emléktérig fél sötétben bór női kesztyű. Becsületes megtalálót kérjük leadni e lap kiadóhivatalába. 541

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dező-utca 5. szám.